Ч. 79 (14.911). Львів, вівторок 12. квітня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 "
Піврічно . . . . . 30.00 "
Річно . . . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Український Шпиталь у Львові відкритий!

В неділю 10-го ц. м. в 12. год. впол. сталося у Львові велике діло, зайшла рідка і справді надзвичайна подія, відкрито цілковито викінчений та внутрі уладжений Український Шпиталь ім. митр. Шептицького. Свято відкриття відбулося скромно і тихо без ніякої попередньої голосної реклями: присутні були тільки члени Т-ва „Народня Лічниця" з його Радою у комплєті, члени будівельного комітету, дирекція У. Шпиталю і всі лікарі шпиталю, члени Українського Лікарського Т-ва, члени-добродії Шпиталю та представники преси. Рямці свята були такі скромні, що не були запрошені навіть представники інших найповажніших культурних та суспільних українських установ і організацій. Акту посвячення Шпиталю доконав Преосв. **еп. Бучко** в асисті о. прал. Куницького, о. кан. Ю. Дзеровича, о канц. Галянта, о. Семчишина й ін. духовників; співав хор школи дяків церкви св. Юра. Після посвячення усіх трьох поверхів Шпиталю, підчас чого присутні мали нагоду оглянути прегарний будинок та все його нове, зразково-чисте та прецизійне уладження, присутні вернулися до заімпровізованої каплиці (в операційній салі на 1. пов.; постійна мала капличка для сестер міститься на 3. пов.), де Преосв. еп. Бучко виголосив зворушливу принагідну промову, в якій в імени Ексц. Митрополита привитав Т-во „Народня Лічниця", лікарів і весь український нарід з оцим великим осягом та поблагословив його, після чого заінтонував многоліттєвія на честь св. Отця, Митрополита й українського народу. Після того хор та всі присутні відспівали „Боже великий".

През. В. Децикевич, як довголітній голова Ради Т-ва, висловив свою радість, що вдалося таки здійснити мрію пок. д-ра І. Куровця, при чому присвятив теплу згадку тому ініціяторові будови Шпиталю. Потім склав подяку найбільшому добродієві Шпиталю — Митрополитові Шептицькому та всім іншим громадянам, що причинились до цього діла, підкреслюючи, що колиб не праця лікарів — то не булоб шпиталю; згадав теж про велику заслугу української преси, яка завжди найприхильніше ставилась до справи будови шпиталю, та про успішні заходи деяких послів виєднати довгоречинцеву позичку, яка вможливила докінчити шпиталь. На кінець свята директор шпиталю **д-р Е. Т. Бурачинський** виголосив короткий реферат про шпитальництво у світі й Український Шпиталь, який видрукуємо в завтрішньому числі цілістю.

Всім присутнім роздали на памятку **пропамятну книжку Українського Шпиталю**, яка щойно вийшла з друку. Ця книжка, невеличка обємом (64 стор.), видана у формі мистецького альбому під редакцією І. Кедрина. На її зміст складається вступне слово Митрополита, вступ редактора книжки, стаття д-ра Е. Т. Бурачинського про значіння шпитальництва, історія будови Українського Шпиталю, технічний опис шпиталю та ріжні статистичні списки й табелі. Мистецьку обгортку намалювала п-і Я. Музикова; у книжці є великий портрет Митрополита та кільканацять знимок і кілька докладних плянів ріжних частин шпиталю.

Нечисленні присутні розходилися з того внутрішнього „родинного" свята Товариства „Народня Лічниця" зі свідомістю, що вони брали участь у завершенні нового великого конструктивного здобутку української культури, що служитиме на славу лікарській науці та нестиме поміч всім потребуючим.

99·08 проц. голосів за аншлюсом.

99.54% УПРАВНЕНИХ ДО ГОЛОСУВАННЯ ВЗЯЛО УЧАСТЬ В НЕДІЛЬНОМУ ПЛЕБІСЦИТІ.

Минулої неділі відбувся в цілій Німеччині з Австрією плебісцит у справі аншлюсу. Голоси приймали від год. 7. до 17. У самому Відні урухомлено 2.081 плебісцитових бюр. Чехи, що живуть у Відні, голосували в осібних виборчих бюрах; 23.200 з них висловилось за аншлюсом, 31 проти. Військові також голосували осібно, віддаючи 53.872 за аншлюсом, 66 проти. Гітлер віддав голос на дворці. Кард. Інніцер зложив голос у Відні в год. 7.15; духовенство голосувало в загальних льокалях.

Всі віденські церкви обвішані націонал-соціялістичними прапорами, подібно як палати австрійської аристократії, яка належить до легітимістів.

ВИСЛІД ПЛЕБІСЦИТУ В АВСТРІЇ.

В годині 23.15 у салі „Концертгавзу" Зайс-Інкварт подав вислід плебісциту в поодиноких союзних краях Австрії:

Відень	1,219.329	„так"	4.939	„ні"
Дол. Австрія	986.196	"	1.453	"
Гор. Австрія	574.14	"	640	"
Зальцбург	154.642	"	458	"
Стирія	621.490	"	831	"
Бургенланд	168.586	"	171	"
Тироль	212.851	"	1,218	"
Форальберг	91.905	"	1.275	"
Каринтія	238.720	"	467	"
армія	53.8782	"	66	"

Гауляйтер Біркль зголосив Гітлерові останній вислід голосування в цілій Австрії: на 4,284.795 голосів — 4.273.884 — себто 99,75% — за аншлюсом.

Гітлер виголосив коротку промову через радіо, дякуючи німецькому народові

ОСТАННІЙ ВИСЛІД ГОЛОСУВАННЯ.

Німецьке Інформаційне Бюро подало в 7. годині вночі остаточний вислід плебісциту в цілій Німеччині з Австрією: управнених до голосування: 49,546.950; голосувало: 49,316.791 (99.55 прц.); **за аншлюсом: 48,789.269 (99.08 прц) проти аншлюсу 452.180 (0.917 прц.);** неважних голосів 75.342.

Тимчасовий вислід плебісциту в Австрії: управнених до голосування 4,300.377, голосувало 4.287.431, за аншлюсом 4,270.517, проти 11.263, неважних 5.651.

ПРАПОРИ НАД НІМЕЧЧИНОЮ.

Міністри Фрік і Гебельс видали постанову, щоби з огляду на вислід плебісциту вивісити прапори на всіх державних урядах від 11. до 13. ц. м.

Маршал Бліхер домагається негайної війни проти Японії.

Доміє довідується з Москви, що на недавній воєнній нараді на Кремлі марш. Бліхер домагався щоби СССР негайно виповів війну Японії. З огляду на відсутість марш. Ворошилова нічого в цій справі не вирішили.

—o—

Великий удар.

ВИВЛАСНЮЮТЬ ПЛОЩУ „СОКОЛА-БАТЬКА".

Львів, 11. квітня 1938.

Живемо — як нація — у таких часах і таких обставинах, що ніякий удар у наш національний організм, ніяке зменшення наших національних прав, ніякі посягання на нашу національну власність, не є для нас несподіванкою. Та всеж навіть тим з нас, що були приготовані на найгірші можливости, і на думку не прийшло, що нашою найближчою, великою і дошкульною втратою буде площа „Сокола-Батька". Уживаємо саме цієї назви тому, що з цим звуком зживалися ми цілі десятки років, зживалися близько і дуже сердечно.

Чи є сьогодні між українцями хтось, що не знав би цього звуку, хтось, що в його грудях, у його серці цей звук не викликав би почування, яке родиться в людині на згадку чогось найдорожчого? Подумаймо тільки про тих, що нераз від уст собі відриваючи або виркаючись якоїсь особистої приємности, посилали свої більші чи менші грошеві жертви на викуп паїв „Українського Городу" у Львові. Бо це наш город, бо це наша спортова площа, бо це місце, де ми можемо відбувати свої національні свята! Чи для них цей звук байдужний? Подумаймо про тих, що з далеких сторін нашого краю приїздили на ті національні свята та здвиги і вправляли у відділах своїх організацій або дефілювали перед своїм проводом саме на площі „Сокола-Батька". Чи знаєте, що вони почувають на сам цей звук: площа „Сокола-Батька", на якій вони пережили стільки піднеслих моментів? А наші найменші, ті зі шкіл і захоронок „Рідної Школи", що ще не вміють добре вимовити цієї назви, але цілий рік мріють про те, що на святі „Рідної Школи" вони „виступатимуть" на площі „Сокола-Батька" або коротко: „на Сокола-Батька". Чи гадаєте, що ці малі серденька не звязані вже тісно з тим майданом, де зазнали своєї першої тривоги і перших радощів першого прилюдного виступу?

Прислухаймося до розмов українських громадян Львова, особливо в неділю, то переконаємося, кілько разів почуємо цю назву. Бо площа „Сокола-Батька" — це більшість українських національних і майже всі українські спортові імпрези. Площа „Сокола-Батька" — це місце, де українці плекають фізичну культуру, де розважаються, де відпочивають, де стрічаються, де почуваються, як у себе дома.

І саме цю площу „Сокола-Батька", цю власність цілого народу, що купив її за всенародні жертви, цю цінність, що дорога кожному українцеві, від найстаршого до наймешного, не тільки мешканцям Львова, але й українцям з цілого нашого краю — цю площу нам забирають! Вивласнюють!

Старшина Сокола-Батька повідомила про це представників українського громадянства на спеціяльно скликаній у цій справі конференції, що відбулася в суботу 9. квітня ц. р. З цього повідомлення довідуємося, що табулярний власник площі Краєвий Союз Кредитовий „Центробанк", дістав при кінці лютого від Окружного Уряду Будівництва у Львові таке письмо:

„**Okręgowy Urząd Budownictwa Nr. VI. we Lwowie.** — Nr. 891—2/IV. a. — Lwów, dnia 24. II. 1938. — Na-

ąycie terenów. — **Do Zarządu Stowarzyszenia zarejestr. z ogr. odpow. „Krajewyj Sojuz Kredytowyj" we Lwowie.**

W wykonaniu decyzji M. S. Wojsk. Nr. 8915—2/Z. N./38 z dnia 4. II. 1938 r. ma tut. Szefostwo przeprowadzić nabycie na rzecz Skarbu Państwa Zarządu Wojskowego kompleksu gruntowego, w skład którego wchodzą między innymi parcele gruntowe L. l. kat. 2345/3, 2345/2, 1780/3, 1784/2, 2032, 2027, 1786/1, 2026, 2025/1, 1777/1, 1775/1, 1780/4, 7247/2 i p. bud. 1240 gm. kat. Lwów o łącznej powierzchni 6 ha 51 a 59m², objęte whl. 737/1 własn. tamt. Stowarzyszenia. Proszę zatem uprzejmie o powiadomienie w terminie do dni 7 -u m, czy Stowarzyszenie „Krajewyj Sojuz Kredytowyj" jest skłonne sprzedać dobrowolnie Skarbowi Państwa wymienione w niniejszym piśmie parcele i po jakiej cenie od 1 ha. — Ewentualny brak odpowiedzi po upływie podanego terminu będzie tut. Urząd uważał jako odpowiedź odmowną — p. o Kierownik Okręgowego Urzędu Budownictwa Nr. VI: Inż. Cwynarski Tadeusz. w. r."

На це письмо „Сокіл Батько" вислав таку відповідь:

„До Окружного Уряду Будівництва ч. VI. у Львові.

Дня 28. II. 1938. р. дістали ми письмо в справі добровільної продажі ґрунтових парцель чч. кат. 2345/3, 2346/2, 1780/3, 1784/2, 2032, 2027, 1786/1, 2026, 2025/1, 1777/1, 1775/1, 1780, 7247/2 і п. буд. 1240 гром. кат. Львів заг. поверхні 6 га, 51 a, 59 м², обняті вгч. 737/1 при вул. Стрийській на річ Державного Скарбу Військового Заряду. — Згідно з бажанням пересилаємо в назначеному речинці таку відповідь: Формальним і табулярним власником названих парцель є Краєвий Союз Кредитовий, але фактичним власником і посідачем тої площі є руханково-спортове Товариство Сокіл-Батько у Львові, чи радше цілий український нарід у Польщі, що десятками літ складав і складає ще дотепер датки на заплату цієї площі. — Вже той самий факт, що ціле громадянство складало, хоч і дрібними квотами, але масові жертви на ту ціль, свідчить найкраще про велику конечність і потребу цього надбання для цілого народу, зокрема для його молоді. Названа площа має за завдання уможливити фізичне виховання молоді і з цього завдання якслід вив'язується, становлячи одиноку площу, якою у Львові можуть покористуватися леґальні українські установи, що дбають про фізичний розвиток своєї молоді. — Тут віддихають свіжим повітрям діти незаможних батьків. Робітнича і ремісніча молодь, що проводить увесь час у нездорових варстатах праці та в сутеринових мешканнях, має спромогу хоч у святочні дні внести звідти промінчик радости у її важкому бутті, через культурну розвагу і фізичні вправи. Таксамо студентська молодь находить там можливість у лицарськім спортовім змагу вживатись у здоровому і корисному напрямку. Словом: площа ця служить для евґеніки народу, якого здорова і сильна молодь достарчає державі здорових громадян для її оборонности. Цеж саме лежить і в інтересі тих військових кругів, від яких вийшла ініціятива викупна тієї площі. — Накінець мусимо згадати, що тіловиховна праця і культурна розвага на згаданій площі, скріплює здоровля і силу громадян Держави з великою ощадністю свідчить з державних і суспільних фондів на її лічення та рівночасно відтягає деякі бутні елементи від ріжних ексцесів, що появляються у поліншеній без опіки молоді. — З тих причин ця площа є для нас неоціненої вартости, якої **не можемо ніяк перепродувати** за ніяку ціну, рахуючися з настроями громадянства і тим ентузіязмом, що її окружає ввесь нарід без ріжниці переконань, що так жертвенно цілими роками складав на набуття цієї конечної площі значні жертви. — Львів, дня 1. березня 1938. **За табулярного власника:** Краєвий Союз Кредитовий „Центробанк". **За фактичного посідача:** Руханкове Товариство „Сокіл-Батько".

Нащо потрібна ця площа „Сокола-Батька" державному скарбові, що хоче її викупити? Виявляється, що цю площу забирає на свої цілі військо, що в таких випадках може спертися на спеціяльний закон. Цей закон такий:

„Дз. У. Поз. 776. — Розпорядок ч. 86. Президента Річипосполитої Польської з дня 24-го вересня 1934. р. — **Закон про процедуру при вивласненні:** Арт. 1. Вивласнення допускальне **виключно з уваги на вищу потребу за відшко**дуванням у випадках, в яких припис закону передбачує можливість вивласнення. **Вивласнення для цілей оборони держави.** Арт. 55. Вивласнення допускальне у випадках, коли цього вимагає інтерес оборони держави."

Довідавшися, що справа вивласнення п... лі є в руках військової влади, представ... „Сокола-Батька" інж. Михайло Хроноват... інж. Андрій Палій і представники У. П. Р. ... Василь Мудрий та пос. Володимир Целевич ... терввеніювали у цій справі у віцеміністра ... ськових справ, ґен. Литвиновича, що бу... Львові. І довідалися, що ця справа перері... на, що військо забирає площу „Сокола-Ба... ка" для своїх цілей і від цього нема від... відклику.

Справа перерішена!

У Львові ціла маса всяких площ, що ... власністю ріжних спортових клюбів, і ... що належать до міста, але для війська, ... його цілей, найкраще підійшла саме пло... „Сокола-Батька", єдина, на яку важким тру... здобувся цілий український нарід. Саме ... площа, якої не можна купити, якої не мож... вивласнити, не спричинюючи невтишного ... лю в міліонах сердець українського народу.

Хвиля антисемітизму у Франції.

(Від власного кореспондента.)

Париж, 6. квітня 1938.

Протижидівська хвиля заливає французьку землю. Тисячі летючок розкидають щодня між парижанами зі зазивом „очистити" край від жидів.

„Блюм при владі і тому найкращі місця припадають тепер жидам" — читаємо, — або „жиди нищать французькі фінанси: Блюм, Боріс і Мендес кермують французьким скарбом". „Всі грошеві афери, що копромітують Францію в опінії світу, є ділом жидів: Ставіскі, Ако, Леві і т. д." „Блюм надає французьке громадянство тільки чужинцям-жидам" і т. д. і т. д.

„Франція для французів!" „Геть з жидами!"

Повільна аґонія уряду Блюма перед парляментом перетворила вчора палату послів у явну протижидівську демонстрацію. Націоналістичний оклик „Франція для французів" повторювала, скандуючи, ціла правиця. — „Жиди до ґетта!" „Геть з ними!" „Премієр не має французького прізвища!" „Геть з Блюмом!"

Вся ця демонстрація відбувалася перед ... чима дипльоматичного корпусу і закордон... преси. По коридорах палати відбивався ... печичників.

Протижидівська фурія обхопила край ... хвилини щораз нового напливу жидів з Ні... чини і тепер з Австрії.

Місцеві французькі жиди — ми колись ... це вже писали на сторінках „Діла" — ... потерпали на думку, що Блюм прийде до ... ди. Вони теж були проти приїзду до Фра... жидів-утікачів зі сходу й Німеччини. Тепер ... ні побоювання здійснилися. Всі політичні ... господарські невдачі Блюма записує фра... цуське населення на конто жидівства.

Хвиля антисемітизму, така сильна у с... кій і середущій Европі, вдаряє щораз ... ніше у двері західної Европи. Німецькі ... долили тільки оливи до вогню. А покищо ... Франція має не більше жидів, як одна ... шава.

Ю. С.

Новий французький уряд.

Даладіє утворив новий французький уряд, розділюючи міністерські теки ось як:

Премієр і міністр нар. оборони: Даладіє, віцепремієр і міністр координації: Шотан, національна господарка: Пашенетр, справедливість: Реню, внутр. справи: Сарро, закорд. справи: Бонне, скарб: Маршандо, публ. роботи: Фросар, праця: Рамадіє, рільництво: Ляшамбр, воєнна маринарка: Кампенші, кольонії: Мандель, освіта: Зе, емеритура Шамнетіє де Ріб, рільництво: Кейо, пошта й телеграф: Жюлєн, торг. маринарка: де Шапеделен, здоровля: Рюкар.

ПАРТІЙНИЙ СКЛАД НОВОГО ФРАНЦУСЬКОГО КАБІНЕТУ.

Новий уряд Даладіє є 105-ий у третій французькій республиці. 4-ох його членів належить до сенату, 15-ох до парляменту. Всі вони були вже міністрами; 9-ох у попередньому уряді Блюма. Під партійним оглядом: 12 належить до суспільних радикалів; 3 до республиканськосоціялістичної унії; 1 до республ. лівиці; 1 ... демократ. лівиці; 1 до незалежних республ... нів; 1 до народніх демократів.

ВУЖЧА РАДА МІНІСТРІВ.

Прем. Даладіє задумує щоденно скли... ти вужчу раду міністрів, а саме віцепрем... міністрів: закорд. справ, внутр. справ, ... і справедливости.

НА ЯКУ ПІДТРИМКУ МОЖЕ РАХУВАТИ УРЯД ДАЛЯДІЄ?

Як виходить з коментарів, що їх ... чути у кулюарах парляменту, новий уряд ... няли на загал прихильно; він дістане ... повновласти без труднощів. Підтримає ... центр і республиканська федерація. Со... відмовились від участи в уряді Даладіє, ... скільки вносити зі заяви 6. міністра ... вони не заняли до нього безкомпромісового ... новища і голосуватимуть за ним — пр... ше в першому голосуванні.

Офензива на Катальонію.

Національна головна кватира подає в комунікаті, що нац. військa заняли важні позиції в горах Валлівона, 5 місцевостей на відтинку Преми та низку інших становищ — м. ін. мостовий причілок коло Балянґеру. При цьому вони захопили 300 полонених і чимало воєнного матеріялу. Бриґади наварська й ґаліційська заняли без бою Черт, посуваючись до моря. Тепер вони віддалені на 29 км. від Вінарой.

НА ІНШИХ ФРОНТАХ.

Зі Салямaнки повідомляють, що наці... ні війська завдали ворогові чималі втрат... відтинку Касерес **естремадурського ф...** Офензиву червоних на **Гвадалахарському ... ті спинено. З Мадриду** повідомляють, що на... нальні війська перевели завзятий протиу... в околиці Мадриду на становища, що їх ... втратили; йдуть криваві бої.

Бунт проти стихії.

РЕПОРТАЖ (II.) З ЦИКЛЮ: „НАЗУСТРІЧ ВОЛИНСЬКІЙ ВЕСНІ“.

Холм-Красностав-Замостя,
кінець березня 1938.

Народній Зїзд якнайрішучіше протестує проти позбавлення права українського населення Волині, Полісся та Холмщини осиувати свої національні господарські та культурно-освітні т-ва, що гарантує українському народові **конституція та закони посьської держави.**

Народній Зїзд протестує проти всіх спроб дольонізації православної церкви на українських теренах у Польщі та проти дотеперішньої русифікаційної політики православної єрархії і домагається управильнення справ тієї церкви на українській території Польщі по думці її вірних української народности.

(З „додаткових“ резолюцій останнього Народнього Зїзду).

Хто сьогодні говорить, що історія — повторяється, не помиляється, має повну рацію; але хто каже, що історія це **вчителька життя** — бреше! Не знає, видно, сам історії, а принайменше нічого з неї не навчився; в кожному випадку не цікавився історією Холму, чи хоч тими „резолюціями“, що їм там у „граді Евлогія“ недавно „у підйомі патріотичного духа, на погибель кудлатим попом і вшисткім русько-українським хлопом“ „ухвалили“.

ЧОМУ ПЕРЕРИВАЮ ПОДОРОЖ.

Не довелося мені за одним — як то кажуть — махом доїхати до Волині. Мусів перервати симпатично розпочату подорож, але й не жалую; варто було її перервати хочби тому, що події, які — немов на моє лихе репортерське „щастя“ — скоїлись у холмських селах, містах і містечках, струснули цілою отою масою понад двістітисячного населення, забутого, залишеного власній долі і нужді, відсуненого магічно-непролазною лінією сокальського руба поза кістяк, українського організованого масиву у давню темінь національного вегетувального буття...

ЯК БУЛО В ХОЛМІ.

Паротяг шумів клубами шипучої білої пари. На перонах колишнього „царського дворца губерніяльного города Холма“ стало холодно від вітру і сумно від навислих над містом тяжких, чорних хмар. Вихор зірвав мені капелюх і кинув під вагони. Треба було лізти під колеса пульманів і разом з дурним капелюхом стягнути на свою голову наївні глумливі заввваги від „красних шапок“, а навіть від „невтральних“ подорожніх.

Один з них особливо мене розлютив. Стояв у високих, пів панських — пів хлопських чоботях, у добре натиснутій шапці, з руками в кишенях і чванився „чистим польським акцентом“.

— Неслухняни капелюх у пана — сміявся — удає конякен..

— Ти кінський лобе в білі цятки — мав я охоту йому „відсмалити“, але занехав: з надірваної кишені від плаща зустрічного хамули виглянув жмут паперів, скручених у трубку. Поміж паперами на хвилинку мигнув грубий надрук: „Народня Справа“. Ах, ти, гемонський сміхолюбе, почекай!

Треба було на мить удавати байдужого, стягнути брови і з іронією тихо, але виразно сказати сміхунові просто в очі:

— Сховай пан те своє вивротове шпаргали глембей до кешені і не зачепяй людзі...

У „хлопа“ вдарив грім, але вдавав, що він „тут ні при чому“.

Згодом ситуація виснилася і ми оба вступили навіть до жида на пиво. Довго-довго розмовляли в маленькій кімнатці брудного, замацьованого шинку; кімнатку за особливим привілеєм відкрив („спеціяльно для шановних добродіїв“) нам сам жидок-шинкар. Жиди-ж взагалі по останніх протиукраїнських виступах в Холмі стали помітно тримати з „гоями“ штаму.

В Холмі маю багато знайомих але вступати до них не хотів; на цей раз обмежився до розмови з зустрічним дячком, найсимпатичнішою людиною під сонцем, що був для мене тільки тому злобний, бо — як щиро признався — я зробив на нього враження „дзялача“..

Протиукраїнські демонстрації — казав він — робота польської черечої кумпанії, що половина нашу старовинну катедру на холмській „Горці“. Підсилили їх своєю активною участю всі польські місцеві елементи, за виїнятком деяких інтелігентів. Були „віча“ під костелами. Були згірдливі промови і ще дурніші вигуки. Головний промовець — „стшелец“ Козак — перевертень, карієрович, взагалі підозрілий. Ексцесів не було, бо не було кого торощити, у Холмі наших мало і покищо шумовиння ще не відважилось; зате побили — як звичайно — жидів за... **„спшияне православним комуністом і комунізуйонцим попом!!!“** Серед українців у повіті — страшне обурення, але ніхто з ним не рахується.

ІДУ ДАЛІ.

Мій дячок, попиваючи пиво (щастя, що жінка, яка мала приїхати поїздом, спізнилася) хоче мені конче пригадати оту приповідку про шкоду і про мудрого поляка, але мені дуже прикро — треба вже спішитися, щоб виконати миттю уложений плян: за 10 хвилин сідаю в авто і пожену до Красноставу, а звідти автобусом до Замостя. Як добре піде, буду там в 8-ій веч., себто хто зна, чи не встигну на тамошнє „проти-українське віче“, про яке перед хвилиною довідався.

— До побачення, пане Іксенко, було мені приємно; тримайтеся сильно, а ховайте краще „Нар. Справу“, щоб — борони Господи — де не побили, за дружиною не тужіть. Жінка, мій пане, ніколи не пропадає...

Іксенко голосно і довго реготався, наче акафист відспівував.

Авто рушило вперед.

ПЛАКАТИ ЧИ СМІЯТИСЯ ЧИ МОЖЕ БРАТИСЯ ЗА ДІЛО.

Сиджу в критому, розтрясеному форді і підскакуючи на клятих „собачих лобах“ вапнякової шоси, (за кожним разом розторощую капелюх об полотно автового накриття) роздумую.

Від кількох уже років вештаюся по глухавих вертепах Холмщини (приятелі охрестили мене вже навіть „хитрим холмщаком“) і ніколи ніщо і ніхто мене так ще не **втішило**, як оці демонстрації.

Почекайте панове! приглянньтеся резолюціям, перечитайте:

...„Заявляємо, що всіма силами, цілою своєю відповідальністю не допустимо до того, щоб православна церква була місцем **русько-української аґітації,** а православні духовники представниками тієї аґітації...“

Перечитали уважно? Тепер скажіть, панове, коли і хто з наших сусідів признався був отверто, що на Холмщині є українці, русини чи православні? Були тутешні, або православні а властиво „зправославнені“ поляки, інших не було.

Акція, яку започатковано у Холмі, немудра й політично недоцільна. Того, в чиїй голові зродилася її ініціятива, требаб у найкращому випадку послати до.. Берези, хай би там подумав, скільки виграє інтерес держави на всякій глупавій демаґоґії.

Врештою, хто зна, чи популярне нині у нас слово **чужа аґентура** не має в тому випадку застосування.

„ПІДПОЛЬНА РОБОТА“.

Бо яку саме „аґітацію“ вели „руско-українські попи“ в холмському повіті? Візьмімо перший-ліпший приклад. Маю при собі друге цьогорічне число релігійно-громадського часопису для народу „Шлях“. Розгортаю чепурний журнальчик і в мерехтливому світлі поганої лямпи читаю (стор. 11, рубрика: дописи):

С. Черніїв на Холмщині.

В неділю 12. грудня м. р. після Служби Божої відбулося урочисте відкриття „молодого братства“. До нього вписалося 14 дівчат та 4 хлопців. Од того часу почалася праця і щовечора „молоде братство“ збирається для **розучування колядок і роблення квітів на вінки для церкви.** На перший день Різдва Христового „молоде братство“ пройшло по селу з колядою і зібрало на свої потреби 9 зол. 15 сот. Братчики вже викупили собі світло і за Службою Божою стоять по середині церкви з запаленими свічками. Тепер мають справити свою хоругву. Праця гальмується тим, що наша церква тепер є приписана до Плаванецької парохії, **а Служби Божі відбуваються лише за кожноразовим дозволом адміністративної влади.**

Підписано: К. Сошинський“.

Чому гальмують тиху, культурну працю в селі? Ви уважно перечитали?

ЗАПІЗНО!

Я забув — мало мене не розтрясе з того приводу — у вагоні прекрасну, знамениту польську книжку репортажів Юзефа Мацкевіча. Варто було би звідти зацитувати те, що він бачив довкола Холму кілька років тому. На всякий випадок: комуни не проганяють дурними резолюціями!

Коли донедавна Холмщина топилася у червоній потопі, ніхто її не ратував. Прийшов „поп“ — бідолаха, без даху, без забепеки, без піддержки від „своєї“ духовної влади, зібрав молодь, почав **давати державі людий свідомих, конструктивних..**

Не сподобалося: преч!!!

Не поможе нічого, панове, тупий бунт проти стихії! — запізно!

Авто зупинилося у Красноставі. А що там? — Постерунковий? За що?

— А-а, світло нам погасло, а хай то грім!

Р. Гучванович.

Допомога тим, що здоровля дали в жертву Батьківщині.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ДОПОМОГИ ІНВАЛІДАМ.

В суботу, 9-го квітня ц. р. в салі „Української Бесіди“ відбулися XVI. звичайні річні Загальні Збори Українського Товариства Допомоги Інвалідам (УКТОДІ) у Львові, що згідно зі своїм статутом займається організацією моральної, правної та матеріяльної допомоги інвалідам Української Армії.

Збори відкрив голова Т-ва, д-р Іван Ґижа. Ствердивши правосильність зборів згадав померших у звітовому році інвалідів та членів Т-ва. З інвалідів покинули цей світ: **Мирон Гарасимчук** (Свитазів), **Михайло Мальчик** (Кобиловолоки), **Григор Смижук** (Черемхів, к. Коломиї), **Федір Рава** (Білоголови), **Гаврило Байда** (Морозовичі), **Захар Кліщ** (Юнашків). З членів Т-ва відійшли: **Марія Білецька, д-р Олег Мохнацький,** б. голова Філії в Теребовлі, **Іван Гайко,** Львів, член добродій (подарував Т-ву дім на Богданівці), **Василь Грицко,** Львів, член добродій, (подарував 130 сяжнів парцелі на Богданівці), **Спиридіон Баньковський,** Львів, член добродій (дар 1.000 зол.), **о. Евстахій Сидоряк, Сиракузи,** Америка (посилав часті датки), **Антін Дацко,** Львів, **Степан Гладишовський,** Львів. Голова затримався довше при згадці про пок. Марію Білецьку, що була членом-основником, почесним членом, головою і заступником голови Т-ва в рр. 1921—1927 і багато свого часу та труду присвятила організації допомоги інвалідам. На пропозицію голови приявні встали з місць і однохвилинною мовчанкою вшанували память покійних.

Обширний звіт з діяльности Т-ва склав голова, д-р Ґижа. Загальне число зголошених у Т-ві по кінець 1937. р. інвалідів дійшло до 2.016 осіб. З цих зголошених з грошевої допомоги УКТОДІ користало в 1937. р. загалом 713 інвалідів; у цьому числі 434 важче пошкодованих, від 35% інвалідства вгору, діставали постійні підмоги-ренти у висоті від 5—55 зол. місячно, 77 інвалідів (30—33%) діставали тричі в році по 10—15 зол. підмоги, і 196 лекше пошкодованих (15—25%) одноразові підмоги у випадках ствердженої потреби. У звітовому році Т-во виплатило 95.888.92 зол. рент і під-

ког, тобто на 13.801.16 зол. більше, ніж у 1936. р. Загальне число інвалідів, що скористали у звітовому році з грошевої допомоги УКТОДІ, зросло на 124 особи. Крім місячних рент і підмог виплатило УКТОДІ у звітовому році на протези та лікування інвалідів 5.763.66 зол.

Разом із коштами завідування, амортизацією рухомостей, коштами видавництва, втратою на давніх довжниках і т. д. мало Т-во у 1937. р. **128.704.79 зол. видатків.**

Приходи Т-ва походять з чотирьох джерел: жертви громадянства, членські вкладки, дохід з реальностей та дохід з робітні шапок.

З жертв дістало Т-во в 1937-ому році **133.285.34 зол.** в тому з краю 55.187.79 зол. і від еміграції 78.097.55 зол. З членських вкладок прийшло у звітовому році **9.863.13 зол.** Дохід з реальностей **3.571.78 зол.** Робітня шапок принесла **3.209.25 зол.** Разом з відсотками мало УКТОДІ у звітовому році **153.917.34 зол. приходу.**

Голова підкреслив у свому звіті, що жертвенність громадянства у звітовому році дуже зросла у порівнанні з попереднім роком. У 1936. р. жертви принесли 93.780.00 зол. (край — 53.360.00 зол., еміграція — 40.420.00 зол.). Зросли також членські вкладки на 1.900 зол. у порівнанні з 1936. р. Дохід із реальностей змалів (адаптації і направи, невинайняте мешкання). Збільшився теж дохід з шапкарні. В сумі дало це поважний зріст приходів Т-ва у минулому році. Це корисно відбилося на рентах та підмогах, бо інваліди, які дістають ренти, дістали вже два рази, — в часі різдвяних свят і тепер, на весну — позачергові підмоги у висоті місячних рент, а число інвалідів, що дістають неперіодичні підмоги, збільшилося на 124 осіб.

У звязку зі зростом приходів Т-во поширило допомогову акцію також на вдови та сироти по інвалідах У. А. Правда, ця допомога невеличка, але в міру спромоги Т-во буде старатися її збільшити чи поширити.

Що торкається членства, то Т-во має сьогодні 5.224 членів, але не всі вони заплатили повну членську вкладку. Крім звичайних членів має УКТОДІ 325 членів добродіїв, що вплатили поважніші жертви на інвалідів У. А. В цьому числі членів добродіїв є: 268 товариств (заграниця — 181, край — 87) і 57 осіб (заграниця — 24, край — 33).

Велику прислугу в організації членства та збірці постійних фондів віддають Т-ву його філії. У звітовому році Т-во мало 19 філій, що обєднували 1.509 членів та зібрали з рахунку членських вкладок 6.676 зол. Філії прислали у звітовому році до Т-ва 9.541.70 зол. без осінньої збірки.

Робітня шапок, що її Т-во зорганізувало та веде, з кожним роком розвивається. У звітовому році продала вона 25.624 шапок (у 1936 р. — 23.256).

Для пропаганди цілей та завдань Т-ва та для акції у справі збірки необхідних фондів, УКТОДІ видає календар „Український Інвалід“ та квартальник під такою самою назвою.

На внесок Контрольної Комісії, який поставив рев. Микола Кохан, збори ухвалили абсолюторію Головній Раді. А на внесок Комісії-Матки, у склад якої входили: інж. А. Мельник, М. Галібей та д-р П. Деркач, збори вибрали головою Т-ва знову **д-ра Івана Ґижу** і членами Ради на місце тих, що згідно зі статутом уступили: д-ра Костя Паньківського, інж. Івана Антонова, Михайла Галібея, дир. Івана Мартюка, Василя Сенчишина і д-ра Володимира Щуровського. Заступниками: д-ра Івана Веґеру й інж. Едварда Ґавалка. До Контрольної Комісії увійшли: Методій Ґебус, дир. Степан Волошиновський та Микола Кохан; заступники: Петро Пасіка й Іван Фостяк.

У точці „внески і запити“ загальні збори полагодили прикру справу відклику до загальних зборів м-ра Ворони. Збори затвердили рішення Головної Ради у цій справі та вибрали окрему комісію, у склад якої увійшли: дир. А. Ґалій, ред. І. Кедрин та інвалід Андрій Гаївський, що має вирішити справу матеріяльних претенсій м-ра Ворони.

На підставі звіту, що його ми почули на зборах УКТОДІ, треба ствердити, що загал нашого громадянства, і в краю і на еміграції, розуміє вагу тієї праці, що її взяло на себе і веде УКТОДІ, і дає Т-ву свою підтримку, про яку свідчать звітові числа. І треба сподіватися, що ця підтримка і на будуче не змаліє, але навпаки, посилиться, бо так багато тих, що склали на жертвеннику Батьківщини своє здоровля, чекають на необхідну допомогу, на протези й лікування. Чекають на цю допомогу й ті, що лишаються на недолю після смерти інвалідів. Дотого-ж треба памятати, що українські інваліди дістають у найкращому випадку третину тих рент, що їх виплачує держава, а багато наших інвалідів не має ще взагалі ніякої забезпеки. Тому наше завдання: поширити членство УКТОДІ, дбати, щоб усі члени вплачували свої вкладки і пильнувати, щоб, не вважаючи на всякі перешкоди, число жертв на українських інвалідів не маліло, але зростало.

„Преч з патлатимі попамі“...

Протиукраїнські демонстрації на Холмщині. — Пропаганда нового стилю. — Ліквідація православних церков.

(Від нашого кореспондента).

Замостє, на початку квітня 1938.

Польська прилюдна опінія вважала віддавна Холмщину за суто-польський край і до того вязала з її назвою символічне поняття „святої, мученицької, католицької, страдальної землі“, обурюючись завжди навіть на найделікатнішу згадку про істнування у тих західних закутинах нашої етнічної території поважнішого відсотка українського населення.

Останніми днями зайшли на Холмщині переломові з огляду на свій зміст події, від яких — хто зна — чи не зачнеться **новий етап національно-віроісповідного життя** на тій, багатій в неймовірні фрагменти історії, землі.

ПРОТИУКРАЇНСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ В ХОЛМІ.

Оце всупереч запевненням польської украіножерної преси показалося, що не тільки православні „тутейші“ але й „правдиві“ українці істнують на Холмщині, а ствердили це таки самі поляки.

Тиждень тому відбулося у Холмі за інспірацією тамошніх, латинських духовних кол численне прилюдне віче, на яке примусово стягнули понад 1.000 осіб (а не 3.000, як подав І.-К. Ц.). Після реферату **В. Козака** (д. польське призвище!), члена „Звйонзку Стшелецкего“, прийняли такі резолюції:

1) „Православна церква стала на терені холмського повіту сівачем іншого, ніж польське, національного освідомлення; 2) деякі правосл. духовники ведуть серед польського, або польського походженням православного населення акцію, що має переконати те населення, буцімто воно не польське; 3) у зносинах з тим населенням **православні духовники вживають української мови;** 4) проповіди й навчання релігії ведуть по українськи; 5) діяльність більшости православних духовних ріжнить і подразнює спокійне дотепер співжиття всього населення повіту, у подавляючій більшости польського“.

Можна сумніватися, чи наладнають це співжиття домагання „стшельців“, а вони такі:

„Домагаємося — каже резолюція — **1) польських православних священників; 2) польських проповідей у православній церкві; 3) допильнувати, щоб навчання правосл. релігії відбувалося справді по польськи“.**

В ЗАМОСТІ.

Такі самі демонстрації з такими самими „резолюціями“ відбулися — як вже подала м. ін. „Газета Польська“ — в неділю 27. березня ц. р. в Замості. Організаторами протиукраїнських (так було на афішах, розклеєних по місті) зборів були віцебурмістр Новацкі, нотар Краузе і гімназійний проф. Степан Мілер.

Збори скликали до найбільшої місцевої салі в кінотеатрі „Стильовий“, при чому, як офіційний аранжер фірмували їх „Звйонзек Обронцуф Ойчизни“, „Звйонзек Стшелецкі“ і інші подібні організації. Промовляли всі три організатори у патетично-панікерському тоні, закликаючи зібраних і їхні родини до **„негайної і нещадимої боротьби з руско-українськими вірговцамі і патлатимі попамі“.**

Визови і вигуки промовців підхоплювала численна авдиторія, горлаючи що сил проти „гайдамацької зарази“.

На день-два перед зборами місцеве староство **замкнуло православну капличку** на замiському православному кладовищі, а православному священникові о. Глаголі приказали негайно виїхати без подання причин на письмі. На телеграфічний протест місцевого православного населення у варшавській митрополії, наспіла буцімто вістка, що міністр освіти зажадав від староства подати причини закриття церковці. У світлі того міністеріяльного відгуку на інтервенцію православного населення — замiські, нібито „спонтанічно-відрухові“ маніфестації набирають особливого посмаку.

Ціла протицерковна і протиукраїнська акція на терені Замійщини почалася від такої події: На свято Йордану ц. р. прийшло до села Сідлиська к. Замостя 2 відділи вояків-українців. Проповідь до тих вояків виголосив місцевий православний парох О. Спиридон Лазука польською мовою. Внедовзі після цього О. Лазуку візвали до себе найвищі місцеві військові чинники, приказуючи священникові виголошувати постійно по польськи проповіди у церкві. Священник відмовився і негайно дістав наказ виїхати зі Сідлиськ, де пробував кільканадцять років.

Закидали йому м. і. навіть те, що його жінка — Українець!

І В ЩЕБРЕШИНІ.

Містечко Щебрешин мало кілька старовинних українських церков; тепер залишилася із них одна, очевидно, зачинена і знищена. Українсько-православний елемент у Щебрешині майже поголовно зденаціоналізовано. Однак і цього було мало місцевим „місіонарям“ ксьондзові Цеслiцькому, адв. Папроцькому, інж. Валігурі і іншим. З власної ініціятиви зачали вони розбирати старовинну церкву, а як притоку до цього використали „резолюції“ прилюдного віча скликаного ними самими 27. березня ц. р. під щебрешинським костелом.

Проти нищення старовинної памятки старо-церковної архітектури запротестував самочинно **д-р Клюковський — поляк,** любимець містечка, який порозумівся з замiським адвокатом **Росінським** телефонічно і запротестував у міському старостві, а після негативної відповіди того останнього — у воєвідському консерваторському уряді в Люблині. **Воєвідство наказало здержати розбірку церкви, але поки наказ прийшов, — позбавили церкву вже даху.**

НА ТОМАШІВЩИНІ ТАКОЖ.

Як довідуємося, аналогічні події були і далі відбуваються в цілому томашівському повіті, де солтиси і війти скликали віча, збори і влаштовували „людове, пшеців-руско-православне походи.“ (?)

НА БІЛГОРАЙЩИНІ ЦІЛКОМ ПОГАНО.

На Білгорайщині справа протиправославної (читай: протиукраїнської) агітації посунулась вже далеко. По селах: **Обші, Вільхівці, Бабичах, Хмільку, Рожанці, Тарногороді, Кульні, Потоку** ін., ходять поліцаї зі солтисами і під проводом волосних секретарів збірають від наших селян „добровільні“ підписи за новим стилем, себто за святкуванням українських свят по новому стилі. Люди, за винятком дуже рідких одиниць, не підписують.

В Білці позачиняли православні каплиці. Українське місцеве населення і духовенство приготовляються до протиакції, м. ін. сподіваючись помочі від волинським та галицьких послів. Місцеві розумніші інтелігенти в голову заходять: пощо сіяти нові зерна міжнаціональної та віроісповідної ворожнечі в державі саме тепер, коли марево воєнної небезпеки диктує потребу внутрішньо-державної консолідації?

Д. П.

Сторінка без політики.

Королівські зарібки.

Ми привикли вважати королів за таких „надлюдей“, що не мають нічого спільного з ріжними приподними установами, призначеними для „підданих“, що вони є понад тим усім і свої видатки покривають з якихсь невичерпаних джерел золота. Так було колись, нинішні королі вже більше поступові. Кожний з них має, як звичайний смертник своє банкове конто і чекову книжку, дуже часто є акціонарем великих промислових чи торговельних підприємств, грає на біржі, словом, є справжнім бізнесменом.Назагал, то королівський стан „збіднів“ — всеж таки належать вони ще до багатих людей і свої доходи збільшують за допомогою ріжних фінансових оборотів. Нпр. Альфонс XIII., б. еспанський король, хоч і на „вигнанні“, має кольосальні доходи зі своїх нюйоркських нерухомостей, в які він умістив свій капітал.

Коли румунський король Карло був без престолу — жив на Рівієрі в дуже скромних умовинах. Вернувшися на престіл, він дістав відразу пенсію у висоті 73.000 англ. ф. річно і відкладав щороку коло 20.000 ф. Його приватний капітал дає тепер коло 200.000 фр. і цей капітал побільшує з кожним роком відповідними фінансовими операціями.

Одним з коронованих бізнесменів, що їм по війні найліпше поводилося, був югославянський король Олександер. Коли він вступив на престіл, був такий сам бідак, як його свояк румунський Карло. Але річну пенсію в сумі 250.000 англ. ф., він умів так щасливо льокувати, що нині його син Петро має з батьківського маєтку 1.000 фр. доходу денно!

Дуже бідний болгарський король Борис. Його пенсія дає ледви 12.000 ф. річно. Він одружився з донькою італійського короля, яка мала теж скромне віно. Болгарська королівська пара така бідна, що кількох закордонних амбасадорів у Софії живе на далеко вищій життєвій стопі, як король.

Ще бідніший альбанський король Зогу, бо дістає ледви 4.000 ф. річно, себто по нецілих 400 ф. місячно. Але зручними трансакціями він зібрав собі незгірше майно, що сягає до 300 тисяч ф.

Доволі бідні теж північні королі, зате англійський король належить до найбагатших. Крім цивільної листи, яка дає 410.000 фр. він має ще величезні доходи зі своїх власних підприємств — нпр. майно кн. Віндзору дає йому 85 тис. ф. річного доходу.

Любов не знає перешкод.

У Ліверпулю відбулося недавно вінчання пари, яка познайомилася зі собою і покохалася тридцять пять літ тому і щойно тепер могла получитися подружжям.

Перед трицятьпяти роками закохався тоді 18-літний молодець Герберт Гульд, син купця в молодій вісімнацятилітній дівчині. Вони заручилися і як наречені ждали 5 літ, щоб повінчатися. Одначе несприятливі умовини станули на перешкоді їх подружжю. Гербертові не вдалося уложити так своє життя, щоб можна було думати про заснування домашнього вогнища. Молода пара розійшлася з тяжким серцем, але прирекла собі ніколи про себе не забувати.

Герберт Гульд вемігрував згодом до Канади, заложив собі там крамницю, яка давала йому дуже добрі приходи. Він оженився по якомусь часі і хотів із жінкою відвідати свою батьківщину. Та свого пляну не міг виконати, просто тому, що хоровита жінка булаб не видержала далекої морської подорожі. Також наречена Ґульда, яка залишилася в Англії вийшла заміж.

Недавно померла жінка Ґульда і щойно тоді міг Ґульд зреалізувати свій плян подорожі до Англії, що він його довгі роки собі укладав. Колиж він приїхав до Англії, перші свої кроки скермував до мешкання своєї давньої нареченої. Там, на свою превелику радість він довідався, що вона перед кількома роками повдовіла.

Колишні наречені не надумувалися довго. Герберт Гульд знову запитав свою любку як перед трицятьпяти роками: „Чи ти хочеш стати моєю жінкою?“

І цим разом вона відповіла: „так“. Небавком відбулося весілля. Після весілля „молода“ пара виїхала до Канади.

—o—

Фотографічний апарат-детектив.

Фотографічний апарат, який автоматично знимає, виявився знаменитим детективом. При помочі такого апарату викрив один фармер, злодія, який уже від довшого часу обкрадав його магазини. В іншім випадку викрив теж злодія, який крав систематично з пивниці вино, власник винарні з Майнцу.

Він примістив у відповідному місці пивниці апарат і влучив світло, яке блискавкою освітлювало пивницю, коли хтось непокликаний відчинив двері. Злодій не дав на себе довго ждати і загостив до пивниці, щоб як звичайно винести відповідну скількість вина. Він сильно перелякався і кинувся негайно втікати з пивниці, коли раптом заблисло світло. Та вже було запізно, бо немилосерний апарат-детектив успів закріпити на кліші його лице.

Якже здивувався власник винарні, коли викликав клішу і побачив на світлині постать свого сторожа, якого зовсім у крадежі не підозрівав.

14 місяців не було в Австралії дощу.

В Австралії триває досі просто неймовірна посуха. Більше як три четвертини заселених околиць не має від довшого часу дощу. В деяких околицях взагалі дощ не падав уже від чотирнацяти місяців. Вода з гір спливає в дуже малих скількостях і тому селяни сильно побоюються за цьогорічні жнива. У Квінсленді вже віддавна нема паші для худоби. Посуха, що навістила була Австралію в 1902 р. була куди менша від теперішньої. Все таки тоді викликала вона у світі куди більшу сензацію як тепер. Мабуть мешканці Европи такі схвильовані маревом війни, що зовсім не цікавляться стихійними нещастями, які спадають в інших частинах світа.

Чоловік із „залізними легенями“.

Ми вже писали про людину зі залізними легенями. Правда ці легені не заступають зовсім справжніх легенів у грудях. Чоловіком із залізними легенями є син американського міліонера Фрідерік Снайт, який занедужав на дитячий параліж підчас своєї подорожі довкола світу. Нещастя трапилося в Китаю і міліонерському синові грозило внаслідок паралїжу вдушення, бо мязи не могли працювати й рухати легенів. Щоби урятувати Снайтові життя, його приміщено у спеціяльному апараті, подібному в дечім до дзвону нурців-водолазів. Той апарат автоматично витягає з легенів Снайта що чотири секунди повітря і відтак знову впомповує свіжий запас.

Перед двома тижнями Снайт уладив у своїй віллі в Маямі величавий баль з нагоди свого дволітнього побуту в апараті, що його називають „залізними легенями“.

Хорий лежить у своїм апараті уже два роки без руху, та видно „залізні легені“ і непорушність не дуже йому дошкулюють, бо він брав живу участь у бенкеті і незвичайно заціkавлений приглядався боксерським змаганням, що їх спеціяльно уладили в городі вілі. Неменше цікавили його теж фільмові зірки запрошені на бенкет.

Алькоголь і тютюн спинюють умовий розвиток людини.

Муринська молитва.

Муринська молитва записана в полудневім Камеруні подорожником Марі-Полем Руо:

„Боже, вчини так, щоб сонце й дощ справедливо розділювали час поміж себе!“

„Боже, вчини так, щоб наші жінки були гарніші й ліпші від жінок усіх інших племен.“

„Боже, вчини так, щоб наш слух безупину насолоджувався музикою і щоб наші ноги не приставали від танків.“

„Боже, вчини так, щоби льви та інші лихі звірята любили мясо білих людей і щоб їх усіх зїли.“

НАВІТЬ АНГЛІЙСЬКИЙ БАНК МОЖЕ ПОМИЛИТИСЯ.

Скарбникові банку в Ліверпулю трапилася пригода, якої він не переживав ще ні разу за час своєї трицятьлітньої практики у згаданому банку. А саме скарбник дістав з Англійського Банку пакет 250 банкнотів, вартости 10 тисяч шилінгів. Переглядаючи банкноти, він запримітив, що деякі банкноти не лиш зле понумеровані, але що деякі числа були навіть відбиті „догори ногами“.

Ця вістка мабуть нікого з читачів не здивує і наші скарбники не звернули би навіть на те великої уваги. Одначе перечулені на точці своєї досконалости англійці довго не могли з тим погодитися і зрозуміти, яким чином помилилася державна карбівня та Англійський Банк.

—o—

ЗАКОН ПРАЦІ ДЛЯ „СЛОНІВ“.

Уряд індійської держави Траванкару видав новий закон, який регулює працю.., слонів. Головна святиня у Траванкарі мала 25 слонів, які крім участи в офіційних та релігійних парадах повинні були ще працювати, так сказатиб, надобовязково. Духовники святині віднаймали слонів приватним людям і таким чином безталанні звірята не мали просто відпочинку.

Новий закон обмежовує день праці слона до дванацяти годин. Слон мусить мати відпочинок після безперервної праці. Закон наказує, що слона не вільно томити довшою дорогою як 10 миль (16 км.) денно. Устійнено теж вагу вантажу, який накладають на слонів.

—o—

ВЕСЕЛЕ.

ПАПУГА-ЗРАДНИК.

— Чому ти зірвав свої заручини з Оленкою?

— Бо її папуга завжди верещить, коли я збираюся відходити: „Залишися ще трохи Миколо!“

— А щож у тім злого? Адже всі знали про ваші заручини.

— Так, але я називаюся Омелян.

ЛОВЕЦЬКЕ ОПОВІДАННЯ.

В товаристві оповідає один із наших загорілих мисливих свої незвичайні пригоди, що їх усі слухають із захопленням.

— Найцікавішу пригоду пережив я одного дня в Канаді, куди я їздив на дикі качки. Того дня було жахливо зимно і я прийшов над велике озеро, покрите докладнісько на цілому просторі дикими качками, які ногами попримерзали до озера.

— Ну, і що ви зробили? — кликнув хтось зацікавлений.

— Я вистрілив — і качки полетіли до гори та забрали зі собою ціле озеро.

ПРОГОВОРИВСЯ.

Гість: „Черепашна юшка була знаменита! Свого часу я теж мав у хаті дві черепахи...“

Власник гостинниці: „Дивіть, дивіть!.. Невже такі звірята справді існують?“

ЛОВИ.

— Скажи мені, тето, де твій кріс?

— Нащо мені здався кріс?

— Адже татко говорив вчора, що ти полюєш на чоловіка.

ТАЛАНОВИТА ЖІНКА.

— Ваша жінка, як кажуть, пише повісти й варить знамениті обіди.

— Н-н-у так... лиш те, що зварить, пересолює, те що напише переперчує.

ЗАБАГАТО!..

—Пані Язиката — каже пані Зубата до своєї сусідки — не маю нічого проти того, що ваш син відписує у школі аритметичні задачі від мого сина, але мені цього забагато, коли він бє мого сина, якщо відтак виявиться, що задачі зле написані.

СПОРТОВА СТОРІНКА.

УКРАЇНА — РЕСОВІЯ 2:1 (1:1).

Коли Україна програла свій перший мистецький метч у Самборі зі слабою Короною, то декому важко було зрозуміти причини тої невдачі. Та хто був на змаганнях Україна — Ресовія, той відразу ці причини міг добачити на грищі. Словом: такої слабої гри України, як цілости, ми вже давно не бачили. Не „клеїлося" ні в нападі, ні в помочі, ні в запорі. Воно справді дивно, що по двох перших метчах зі Гасмонеєю і Домбом, в яких Україна всеж таки виказала незлу форму — тепер її гра стала якась така кволя, бліда і при тім непродуктивна. Мабуть даються таки у знаки недостачі відповідної зимової заправи, бо хоч конституційно може деякі грачі витримують цілий метч, то добрим стартом і спринтом може похвалитися хіба лиш один Магоцький. Ця повільність чорно-червоних є їх найгіршим ворогом і тому, хоч вони іноді перевищають технічно й тактично свого противника, то все стоять перед маревом несподіваної програної зі слабшою, зате швидшою дружиною.

Подавати характеристику дружини чорно-червоних у метчу з Ресовією дуже важко. Важко хочби тому, що й один грач не грав рівномірно цілий час і на одному метчу ті самі грачі заслуговують на похвалу та одночасно на догану.

При тому напад грав увесь час без тільника, бо Серегота, що виступив на цій позиції, не був ним ні на мент. Ясно, що в таких умовинах увесь тягар офензивних акцій спадав на лучників і крайників. Кращий із крайників був Магоцький, який теж був найгрізнішим напасником, хоч мабуть жодного напасника обох дружин не пильнував так „вірно" і невідступно помічник Ресовії, як його. Богурат у першій частині доволі блідий, у другій розігрався і зміняввся доволі вдатно з Тихолізом на позиції лучника і крайника. Тихоліз задебютував у першій дружині загалом удатно, хоч грав не на своїй позиції і до того видали ним із лучника на крайника. Повноквартісним напасником та одним із найкращих грачів був Міхльош, але й він у другій половині достроювався до слабших партнерів.

Поміч як цілість знову не істнувала. Давів грав частинно, при тому завжди забував про ворожого крайника, який, за часто необставлений, витворював грізні ситуації, хоч позатим був одним із найслабших грачів Ресовії. Несподівано слабо грав Гошовський, що був лиш слабою відбиткою грача на метчу з Домбом. Його слабу гру оправдує хіба контузія, що її зазнав на останньому тренінгу. Ясніщим пунктом помочі був Романець, який заграв зовсім добре.

Ахілесовою п'ятою загалом був Вішка, який густочасто висував. Тут треба напятнувати поведінку тієї частини публики, яка по першім промаху Вішки вжила всіх заходів, щоб висміхами, окликами та дикими вигуками зовсім спешити грача своєї дружини, замість його заохотити. На плюс Вішки, в загальному дуже слабого, треба всеж таки записати його твердість, неуступчивість і гострий старт до мяча. Воробець може одинокий (крім Босого) грав рівномірно весь час. Босий боронив у кількох ментах дуже добре, хоч забагато праці не мав. Мав теж кілька моментів слабших.

Ресовія як цілість грала краще від України і хто знає, який був би вислід метчу, якби не її фатальна тактика у другій половині.

Хід гри: Вже перші хвилини гри виказують, що Україна матиме нелегке завдання з Ресовією, якої напад дуже гарно і швидко здобуває терен. У деяких ментах під воротами Босого робилося доволі гаряче. після фатальних кіксів Вішки. Гошовський не може стримати середущої трійки нападу Ресовії, не спомагає теж свого нападу і акції чорно-червоних рвуться раз-у-раз. Довший час обі дружини не можуть здобути воріт, хоч було до цього чимало нагод. Щойно 36 хв. приносить вияснення. Міхльош стріляє, сповняться метушня під воротами, воротар вибиває мяч і Магоцький гостро стріляє до воріт. Здавалося, що після здобуття перших воріт Україна осягне перевагу і підвищить воротний вислід. Вийшло інакше. У 68. хв. правий крайник Ресовії, необставлений (де був тоді Давів?), преспокійно стріляє у ріг воріт.

Після перерви Ресовія починає відразу грати на вдержання висліду і це був її найбільший промах, бо обмежуючись до оборони, дала змогу Україні весь час атакувати. Одна з багатьох півворітних ситуацій принесла другі ворота. Воротар Ресовії ловить гострий удар Богурата і стає при тому для ефекту „дуба". Той ефект дорого його коштував, бо надбігає в тому менті Міхльош і вибиває зпід воротаря мяч до сітки.

Суддював д. добре п. Стшелецький. Видців 1500, самих українців.

ІНШІ ВИСЛІДИ ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

ЛЬВІВ. **Чорні — Чувай (Перемишль) 4:0 (1:0).** В першій половині Чувай грав зовсім добре і мав незначну перевагу. У другій переважали Чорні, в яких найкраще грав напад. Ворота для Чорних здобув Журковський 3 і Шайнер.

ЛЬВІВ. **Гасмонея — Лехія 1:0 (0:0).** Ворота для Гасмонеї здобув Гельт з карного. В обох дружинах слабо грали напади. На диво Лехія грала доволі спокійно і не розбивала.

ЛЬВІВ. **Погонь І Б — Юнак 3:2 (1:1).** Юнак грав д. добре. Погонь виграла тільки тому, що мала більше щасти. Ворота для Погоні здобули: Дрегер, Волянці і Матіяс, для Юнака Гурський і Шпілер.

ЛЬВІВ. **РКС—II. Сокіл 1:0 (1:0).** Перемога РКС-у заслужена. Ворота здобув Найман.

ПЕРЕМИШЛЬ. **ВКС Ярослав — Польонія 1:0 (1:0).** Найбільша несподіванка мин. неділі це програна Польонії на власнім грищі. Ворота здобув Урбаньчик.

СТРИЙ. **Погонь — Корона (Самбір) 9:5 (5:2).** Справжній дощ воріт, що їх для Погоні здобули: Гофман 6, Заліський 2 і Смук (із карного); для Корони: Ляхович 4 „Миколько", Глухий і Дутківський.

ТАБЕЛЯ ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

1. Чорні	15	22	42:17
2. Польонія	15	22	29:19
3. Гасмонея	15	18	28:14
4. Україна	**15**	**18**	**29:24**
5 ВКС Ярослав	15	17	33:28
6. Р. К. С.	15	17	17:14
7. Погонь (Стрий)	15	16	41:31
8. Ресовія	15	16	29:32
9. Лехія	15	14	29:37
10. Погонь І Б	15	13	29:37
11. Чувай	15	11	20:30
12. Корона	15	10	29:53
13. Юнак	15	9	27:38
14. II. Сокіл	15	7	14:31

СТАНИСЛАВІВСЬКА А-КЛЯСА.

СТАНИСЛАВІВ. **Пролом — Стшелец (Брошнів) 1:0** (1:0). У другім метчу за мистецтво А-кляси здобув Пролом дорогоцінні два пункти, набираючи таким чином тимчасом більше надії на рятунок перед деградацією. Ворота для Пролому здобув у 37 хв. першої половини Андріішин II з карного. З цілої одинадцятки Пролому на повне признання заслуговує Кулиба в помочі Крім того д. добре заграло ціле оборонне тріо: Андріішин I і II та Семків. Доволі слабо заграв цим разом напад, у якому ще найкраще виявив Урський. Дуже слабо заграли: Тарафан і Писта. Не вдоволили теж Якібчук і Панчишин. Поміч, за винятком Кулиби, грала слабше, як на попередньому метчу з Ревером.

Хід гри: Назагал в акціях легко переважав Пролом, одначе його напад не вмів використовувати догідних ситуацій. У другій половині сильну перевагу мав Брошнів. У загальному Пролом грав значно слабше, як із Ревером.

КОЛОМИЯ. **Рілно — Покуцє 4:0 (2:0).** Заслужена перемога дружини Рільного над слабим противником.

Стан табелі такий:

1. Рілно	8	12:4	21:7
2. Ревера	8	12:4	27:10
3. Гірка	8	11:5	15:9
4. Стшелец (Бр.)	9	6:12	12:29
5. Покуцє	9	6:12	12:29
6. Бистриця	8	6:10	9:22
7. Раз Два Три	7	4:10	10:14
8. Пролом	**9**	**4:17**	**9:17**

Пролом грає черговий метч у себе з Бистрицею (Надвірна), яку може зіпхати в долину й зайняти II місце.

ПЕРЕМИСЬКА А-КЛЯСА.

ПЕРЕМИШЛЬ. **Сян — Гагібор 5:3 (2:2).** Перший мистецький метч Сяну закінчився доволі скромною і непереконливою його перемогою. Гагібор виявився доволі небезпечним противником. Сян грав у такому складі: Лозинський, Побігущинський, Медвідь; Ходань, Федорович II, Крілас; Турко, Суський, Партика, Буш, Медицький.

Гра ввесь час велася з перевагою Сяну. Гагібор здобув перші ворота з виладу. Ворота для Сяну стріляли: Турко 2, Буш, Партика й Медицький. Сян не використав карного, що його перестрілив Турко. Назагал Сян грав доволі слабо. На багатьох змагунах слідно недостачу відповідної заправи. Також і напасові, досі найсильнішій лінії Сяну, можна поробити багато закидів. Найважніше те, що він грає в ширину, занедбуючи давні швидкі акції до переду.

Табеля перемиської А-кляси.

1. Сян	**5**	**9**	**1**	**19:5**
2. Електровня	5	6	4	10:10
3. Легія (Коросно)	5	5	5	12:11
4. Гагібор	5	4	6	9:10
5. СКС „28"	8	0	16	6:25

Останній клюб припинив свою діяльність і тому віддав усі пункти без гри. Черговий метч за мистецтво грає Сян аж 8. травня з Електровнею.

ТЕРНОПІЛЬСЬКА А-КЛЯСА.

ТЕРНОПІЛЬ. **Поділля — Спарта (Теребовля)** [illegible] (0:0). Перший мистецький метч весняної рунди [illegible] ився перемогою української дружини. Гра стояла на [illegible] низькому рівні. У першій половині більше з гри мала Спарта. В тому часі поописувався доброю грою воротар Поділля. Після перерви перевагу осягнуло Поділля і теж здобуло двоє воріт: у 10 хв. зі стрілу Корецького [illegible] по наріжнику і в 21 хв. з головки того самого грача. Спарта обмежувалася виключно до самої оборони.

Стан табелі такий:

1. Єгуда	5	8:2	10:7
2. Легіон	5	7:3	11:7
3. Поділля	**6**	**6:6**	**11:11**
4. Явне	5	6:4	11:12
5. Спарта	6	3:9	11:17
6. Кресп	5	2:8	9:13

ДРОГОБИЦЬКА А-КЛЯСА.

БОРИСЛАВ. **Стшелец (Борислав) — Дністер (Самбір) 8:0 (2:0).** Перший цьогорічний виступ Дністра в мистецькому метчу в Бориславі, проти Стшельця, приніс нашій дружині високу поразку. У перших хвилинах Дністер має перевагу, одначе вона треває коротко. Від 10. хв. зазначується перевага Стшельця, яка триває до кінця гри. Дністер грав слабо. Видко брак тренінгу. Змагуни спізнюються постійно до мячів; головно [illegible] га грішила під цим оглядом і тому дружина так [illegible] ко програла. Суддював п. Равх зі Львова.

ДЕРЖАВНА ЛІГА.

ЛЬВІВ. **Погонь — Краковія 2:1 (1:1).** Ворота для Погоні здобув Кравс і Нехцьол, для Краковії [illegible]. Погонь грала вже від 32 хв. першої частини з десятьма, все таки запевнила собі перемогу. Назагал за обох дружинах слідно ще „весняну" форму. Суддя [illegible], який фабрикував різні офсайди, виключив Нехцьола з грища за те, що копнув противника без мяча.

ПОЗНАНЬ. **Варта — Польонія 7:1 (4:0).** Дебют Польонії в Д. Л. випав нещасливо. Варта переважала і грала заслужено високо.

ВАРШАВА. **Варшавянка — ЛКС 4:1 (2:0).** [illegible] гра. Напад Варшавянки був небезпечніший.

КАТОВИЦІ. **Рух — Сьмігли 5:2 (2:2).** Виступ [illegible] ка Сьмиглого випав доволі вдатно.

КРАКІВ. **АКС — Висла 0:0.** Безворітний [illegible] кривдить Вислу, яка мала більше з гри.

ІНШІ ФУТБОЛЬНІ ВИСЛІДИ.

Україна II — Ґраніт 2:0 (1:0). Україна переважала в першій половині. У другій — рівнорядна гра. Ворота для України здобув Супрун і Сидор (з карного).

ГОРОДОК. **Україна (комб.) — Ягельонія 2:1.** [illegible] новлена (друга — юніори) дружина осягнула в Городку з тамошнім сильним Б-кляcовим противником [illegible] ний вислід.

ЛЬВІВ. **Зоря — Лехія І Б 4:1 (0:0).** Заслужена перемога Зорі, яка перевищала грізного противника на всіх лініях. Ворота для Зорі здобули: Крупельницький 2 і Зілинський 2.

Зоря II. — Стадіон 3:2.

Степ — Ютшня 2:1 (2:0). Степ мав у першій половині сильну перевагу, одначе не вмів її використати. Дружина Степу зовсім без тренінгу.

Луг — Святогор 3:5 (1:2). Змагання між цими дружинами відбулися 10. ц. м. на грищі Лугу з [illegible]. Змагання виграв дещо сильніший колектив Святогор. Ворота для Лугу здобули: Стефанович [illegible] 2. Суддював дуже добре п. Крах.

МОСТИСЬКА. **Польна — Скала 5:1 (1:0).** Гра [illegible] з перевагою Польної в II. половині. У Скалі [illegible] дів і це причина програної.

ДОБРОМИЛЬ. **Веселка — Макабі 4:0 (2:0).** [illegible] перемога медицької нашої дружини над слабим [illegible] абі, на її власному грищі.

ЧЕСЬКА ДЕРЖАВНА ЛІГА.

Славія — Жідеиице 2:1; Простейов — [illegible] ЗК Пльзень — Бротислава 4:2; Находь — [illegible] вень 4:2; Шлеська Острава — Пардубіце 1:0.

БІГ НАВПРОСТЕЦЬ КЛК.

В неділю 10. ц. м. відбувся внутрішньоклюбовий біг навпростець філії Карпатського Лещетарського Клюбу у Львові. Траса була 2.5 км, старт [illegible] зичої Бурси на Личакові. Між змагунами [illegible] цікава боротьба, у висліді якої перше місце [illegible] равлюк у часі 8.28, друге Добрянський 8.44, третє [illegible] ко 8.55, далі Крупка, Макарушко, Сітницький, [illegible]. Всі змагуни біг покінчили. Не зважаючи на [illegible] на величезну (як на наші умовини) [illegible] львівської філії до бігу навпростець [illegible] одинацять змагунів та одна змагунка. Хай [illegible] товці настрашились зимна.

Заява литовського премієра про польсько-литовські взаємини

Литовський премієр о. Міронас виголосив у парляменті програмову декларацію, в якій м. ін. заявив, що литовський уряд від деякого часу вже думав про нормалізацію взаємин з Польщею. Тепер він змагає до наладнання нормальних сусідських заємин, якщо не стріне перепон, доведе до скріплення миру в тій частині Европи. Зрештою Литва не змінить своєї політики, внутрішньої ні закордонної.

——о——

Мусулманські заворушення в Тунісі.

Перед переслуханням арештованого мусулманського професора Алі Бельгоуана у Тунісі зібралась юрба його однодумців, домагаючися його звільнення. Поліцію заатакували камінням і револьверовими стрілами. До подібних заворушень дійшло на провінції. Згинув 1 поліцай і 8 демонстрантів, ранено 10 вояків і 40 демонстрантів.

У цілому Туніс введено виїмковий стан. Часопис „Аксіон Тюнізієн" завішено.

Д-р Лев Пінінський.

ПОСМЕРТНИЙ СПОМИН.

Перед кількома днями помер у Львові у 82. році життя Лев граф Пінінський, професор римського права, бувший намісник Галичини і польський політик.

Покійний був довгі роки і до кінця свого життя професором римського права у львівському університеті та визначним польським ученим, як також політиком, що належав до консервативної ґрупи польської шляхти в Галичині.

Вже в молодому віці, як людина незвичайно талановита, звернув він на себе увагу Польського Кола та був його мужем довір'я і тому в 1898. р., по уступленні намісника князя Евстахія Сангушка, заіменував його австрійський цісар **галицьким намісником.**

У своїй першій промові в Галицькому Соймі зазначив він як новий намісник, що воля Сойму буде для нього висказом волі цілого краю. З цього першого висказу ми вже знали, яке буде відношення намісника Пінінського до українців. І дійсно, вже в 1899. р. підніс посол Окуневський закиди проти нового намісника з приводу поведінки адміністраційних урядовців, що видумали **новий тип урядів** парохіяльних як метрикальних, щоб скінчати наші парохіяльні уряди до урядування в польській мові.

З нагоди розписаних виборів до Державної Ради у 1900. р. видав був президент міністрів **д-р Кербер** обіжник до всіх намісників та звернув увагу всього урядництва в Австрії на обовязки новочасного урядовця супроти громадянства. Але намісник граф Пінінський далі толерував галицькі виборчі практики в інтересі польських консерватистів, так, що з пятої виборчої курії вийшов у нас до парляменту (13. грудня 1901. р.) тільки одинокий посол д-р Андрій Кос...

З кінцем квітня 1901. р. настали **розрухи безробітних у Львові.** Намісник Пінінський заявив депутації робітників, що президент міністрів не хоче допустити до державних робіт, а президент міністрів д-р Кербер відповів польським послам у Відні, що вже в місяці березні т. р. доручив галицькому намісництву застати будову доріг. Отсе використав опозиційний посол Дашинський у парляменті в дні 13. травня 1901. р. та сказав м. ін. голосно, що в Галичині „ксьондзи, князі і графи крадуть"...

Намісник граф Пінінський не оглядався на Відень, а робив те, чого потребували польські консерватисти, щоб тільки назверх був спокій. Та опісля зайшли такі події, що в краю вже не було спокійно...

При відкритті сесії Галицького Сойму в дні 28. грудня 1901. р. намісник Лев Пінінський згадав про **сецесію наших студентів** з львівського університету і замкнення духовної семинарії. Він признав, що є пожадане, щоб постанови про відношення обох народностей у львівському університеті були докладно означені і не давали причини до сумнівних інтерпретацій, але при цьому підніс закид, що наші студенти **наслідком злих порад** не зрозуміли свого відношення до університетської влади; та проте він, мовляв, не тратить надії, що отся рана заблизниться і наші студенти повернуться.

Відтак прийшли **хліборобські страйки в 1902. р.** і тоді знову намісник Пінінський зложив у Галицькому Соймі заяву, що рільничі страйки викликало ліве крило української народньої партії та цим заподіяло велику кривду своїй народности, бо власники більшої посілости мусіли боронитися спровадженням машин і робітників з інших сторін. Далі він загрозив, що проти крайних і шовіністичних проявів українського й польського патріотизму треба сміло виступити.

На це відповів йому посол Андроник Могильницький: „Тепер батьки гниють по кримінилах, їх діти пухнуть з голоду; тут економічна недоля і політичний утиск, а ви те все хочете звести до самої агітації"... Я сам пригадую собі з того часу, як з приводу рільничих страйків військо вело наших селян, закованих залізними ланцюгами від волів, до суду в Бережанах...

У галицькій адміністрації зачалася небавком кріза, бо намісник Пінінський не міг своєю поведінкою нікого собі приєднати, ані опанувати відносин у краю. Тоді польська шляхта звернулася до особи Андрія графа Потоцького в надії, що він заведе лад у Галичині. Тяжко було графові Пінінському розставатися з владою цісарського намісника, але остаточно в дні 8. червня 1903. р. цісар таки рішився заіменувати Андрія графа Потоцького намісником Галичини.

Та один раз почув я від бувшого намісника графа Льва Пінінського прихильні слова. Було це в половині місяця серпня 1914. р. — з початком світової війни. Я стрінувся з ним у намісника Витовта Коритовського у Львові, де я мав конференцію. До намісника зайшов був тоді Лев Пінінський і при мому відході сказав до мене й намісника Коритовського: Маю вам щось цікавого сказати. Я вчора вертався з Грималова до Львова і бачив по дорозі цілі кольони поборових, як їхали, на поклик мобілізації, залізничими поїздами до Львова. Та знаєте — казав він далі — що я там побачив? Я не пізнав тих хлопців, синів наших селян рільників з Поділля, що давніми роками, як ішли до війська або на війну, то плакали рясними сльозами і прощалися зі всіми, начеб ішли на другий світ. А вчора я своїм очам не вірив: **ці українські хлопці йдуть на війну весело і співають патріотичні пісні: „Ще не вмерла" й інші, і то одинаково молодші і старші резервісти.** Це великий поступ, панове, що той сільський нарід так високо освідомився — просто це не до пізнання!... За те можна погратулювати!

Після цього ми розійшлися з доброю вісткою, якої я не забув та й за це дякую.

Д-р Кость Левицький.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 72. Середа 11. квітня (30 березня) 1888.

ЩЕ ОДИН ТАКИЙ ІНСПЕКТОР...

В новинці читаємо: „Коломийський окружний інспектор Лотоцький (русин, син священника) являється великим прихильником польщення Гуцулії і під цим оглядом продовжує діло бувшого інспектора Слоневського (також русина і священичого сина), з яким русини не могли вже собі дати ради і накінець переконали вищу владу, що він на інспекторській посаді неможливий. Як далеко заганяється інсп. Лотоцький, нехай посвідчить такий факт: Одна школа предложила на заклик інспектора сім тем до опрацювання на конференцію в Косові, між темами було дві в руській мові. Інспектор вибрав тільки три польські теми, решту викреслив, а на їх місце вписав чотири інші, самі польські. Таким чином не залишилась ані одна руська тема. Просимо зважити, що це робить інспектор не в якійнебудь шкільній окрузі, де мішана людність, але в нашій чисто руській Гуцульщині! І диво дивне, що коли русини жалуються на інспекторів, — то найбільше на таких, що походять з руського роду, як — Кереярто, Мариняк, Слоневський, Лотоцький та інші".

ПЕРША ГУЦУЛЬСЬКА ПРОМИСЛОВА СПІЛКА.

Окрема відозва десятьох католицьких громадян закликає українське громадянство, щоб вступало в члени „Першої гуцульської промислової спілки в Коломиї", що має помагати розвивати та поширювати дотеперішній і творити новий промисл, господарський, домашній та інший.

„Закликаємо перший раз вас — сказано у відозві — ремісників і газдів з повітів: городенського, коломийського, косівського, надвірнянського та снятинського, — ви отже газди сільські, боднарі, токарі, ткачі, колесарі, мосяжники, ковалі, поворозники, гарбарі, гончарі і всі інші промисловці, що виробляєте щонебудь на продаж, а що потребуєте помочи у своєму ремеслі, приступайте до цієї Спілки".

НЕ ДОПУСТИТИ ДО ВІЙНИ.

Льондон, 11. квітня. Сальбері виголосив промову, в якій підніс з похвалою дотеперішню діяльність німецького цісаря Фридриха і зазначив, що всі монархи в Европі стараються всіми силами за те, щоб не допустити до війни. Нині є вслка підстава і надія, що ці змагання не будуть безуспішні.

ПРИГОТУВАННЯ ДО ВИБОРІВ ДО НАЙВИЩОЇ РАДИ УСРР.

На території УССР утворять 304 виборчі округи, які матимуть 22.000 виборчих районів. Совіти і виконавчі комітети розвинули велику активність. Зорганізовано 206.760 гуртків для пізнання конституції УСРР та виборчого регуляміну. В гуртках зорганізовано понад 5.000.000 осіб. Громадські організації Криворіжського металюргічного комбінату призначили для робітничих осель 24 агітаційні колективи; коло 400 агітаторів денно на 5 днів відвідують мешкання робітників та переводять з ними передвиборчі розмови.

Нова господарська станиця у Львові.

ПОСВЯЧЕННЯ СТОЛЯРСЬКОЇ КООПЕРАТИВИ „АРХО“.

Минулої неділі відбулося святочне отворення першої у нас ремісничої кооперативи — столярської кооперативи „Архо“. Після богослуження і посвячення домівки кооперативи при вул. Корнявтів учасники свята заповнили салю „Української Бесіди“. Голова надзірної ради кооперативи „Архо“ віддав голос директорові РСУК сен. О. Луцькому, який довшою промовою повитав нову станицю від нашого кооперативного проводу.

Дотепер ми зосереджували активність — ствердив сен. Луцький — на селі, де живе 80 прц. українського населення. Осяги на тому відтинку дуж великі: всі конструктивні сили села запряжені до праці. Та село перелюднене — половина селянського населення вистарчилаб, щоб утримати хліборобську продукцію на теперішньому рівні. Надвишка не має куди подітися — еміграція замкнена, парцеляція для наших людей недоступна. Залишається одно: пляново і розумно звернути до міста надмір робучих рук зі села. Щоби цей процес дав бажані висліди, необхідно, щоб елемент, який напливає до міста, мав необхідний капітал та фахову освіту. Зокрема великі можливости на міському терені дає ремесло, яке не лише утрималося в боротьбі з промислом, але й дійшло до нового розвитку та має перед собою гарне майбутнє. Тому необхідно звернути увагу на організацію ремісництва: професійну й економічну. В останньому часі у цій царині можна занотувати деякі успіхи — між ними оснування столярської кооперативи „Архо“, що обєднує коло 60 столярів, зокрема зі Львова й Підберезець.

Завданням кооперативи є забезпечити для членів постачання сирівця на добрих умовинах та збут; тому кооператива матиме склад сирівця і крамницю. Треба лише подбати, щоб наша реміснича кооперативна продукція здобула собі таку сильну фірму, як рільнича, як нпр. масло „Маслосоюзу“ у краю, а яйця „Центросоюзу“ за кордоном. Та рівночасно необхідно щоби громадянство зуміло оцінити солідну працю та як слід її підтримало і винагородило.

Після відчитання привітів від українських установ Підберезець і Чижикова промовляв о. дек. Осташевський, парох Підберезець. Він підкреслив вагу кооперативи „Архо“ для столярів околиць Львова, яких майбутнє, визволення від жидівської експльоатації залежить від розвитку новоосновано̂ї кооперативи. При слабій рентовности хліборобства вага ремесла велика. Ось 86-ох столярів з Підберезець закупило зі своїх заробітків 300 моргів поля та виховало коло 600 молодих ремісників що пооснували собі варстати праці по всьому краю. Завдяки місцевим парохам та світським установам у Підберезцях спинився процес роздріблювання ріллі та витворився великий стан добре кваліфікованих майстрів — певна основа для новооснованої кооперативи. У своїй прегарній промові довголітній парох Підберезець поділився деякими цікавими фаховими помічненнями, на тему напрямних розвитку нової кооперативи.

Пос. д-р Біляк ствердив на основі статистичних даних, що на нашій етнографічній території ремесло ще слабо розвинене — це дає йому великі вигляди на розвиток. Із національного погляду організація ремісників важна — за їхню душу починається тепер завзята боротьба.

Голова надзірної ради кооперативи замкнув свято, дякуючи гостям і прохаючи підтримки у преси. Національним гимном покінчилось це свято українського ремесла.

Під знаком пос. Войцеховського.

Шеф Озону, ген. Скварчинський, покликав 79 визначніших представників польського громадянства та діячів Озону до Головної Ради цієї організації. Зі Львова до цієї Головної Ради Озону увійшли: пос. Войцеховський, проф. Фішер, кс. проф. Шидельський, д-р Сталь і з бучацького повіту поміщик Шавловський. Таким чином посол Войцеховський зачинає бути головним представником Львова та Східної Галичини у проурядовому таборі: він є головною особою в „Зйонзку Легіоністуф“, в Озоні та в „Секретаріяті порозуміння“.

Загальні Збори кооперативи „Суспільний Промисл“.

Дня 9. ц. м. відбулися в 5. год. попол. чергові загальні збори кооп. „Суспільний Промисл“ у власному будинку при вул. Жовківській 188. Перед зборами приявні (понад 100 осіб) оглянули улаштування фабрики цієї кооперативи, що виробляє знану цикорію „Луна“, підмінку кави „Пражінь“ і солодову каву. Загалом фабрика кооп. „Сусп. Промисл“ виробляє 20 родів ріжних перерібок з цикорії, ячменю й ін. Уладження цієї фабрики відповідають усім вимогам новочасної техніки й гігієни. В цій фабриці працює тепер 11 умових і 50 фізичних робітників і робітниць, крім цього 13 робітників працює в сушарні цикорії у Жовкві.

Збори відкрив і проводив ними голова Надз. Ради інсп. Грабар. На згадку про пок. мец. М. Корчинського, першого голову Надз. Ради, приявні повстали з місць і однохвилинною мовчанкою вшанували його память. Відтак п. Вішка відчитав протокол з попередніх заг. зборів. Інж. Р. Раковський здав звіт з праці фабрики. Хоч слідний загальний зріст продукції, одначе ще далеко до вдоволяючого стану. На жаль не всі наші крамниці беруть вироби фабрики „Сусп. Промисл“ і не всі наші громадяни домагаються її виробів, іноді навіть домагаються чужих виробів, хоч вони зовсім не перевищають виробів української кооп. фабрики. Не зважаючи на велику конкуренцію чужих фірм, що мають великі засоби на пропаганду, вироби „Сусп. Промислу“ здобули собі село, зате гірше представляється справа по містах. — Звіт з продукції здавав інсп. Павлик, звіт ревізії РСУК інсп. Стернюк, білянс зреферував дир. Грещак, звіт з Контр. Комісії здав інсп. Грабар.

В оживленій дискусії промовляли: інж. Ювик, рев. Кухта, д-р Коберський, дир. Филипович, рев. Квасниця, п. Курилко, п. Черник, ред. Жук, д-р Бречка і рев. Мельничук. Після пояснень членів управи ухвалено абсолюторію і признання управі та працівникам. Значну частину білянсової надвишки (1.609 зол.) призначено на народні цілі. Після ухвалення бюджетового преліміналя вибрано до Надз. Ради на місце 4 вильосованих членів: інж. Сербина, інж. Еліяшевського, п. Біганського і п. Дороту, на заступника інсп. П. Петрика.

Дальший розвиток цієї української кооп. фабрики залежить від українського громадянства, яке виконуючи в практиці гасло „свій до свого“, причиниться до розбудови кооп. фабрики „Суспільний Промисл“, що дасть працю українській безробітній молоді

—o—

З відчитової салі.

Д-р В. Кубійович: **НАЦІОНАЛЬНЕ ОБЛИЧЧА ПОЛІССЯ.** Шестий поліський вечір присвячено демографічному питанню. Обговорив його доц. д-р В. Кубійович у рефераті: Національне обличчя Полісся. Прелегент зразу зазначив територію Полісся на фізіографічних підставах, що не сходяться з нинішнім адміністративним поділом, бо до поліського воєвідства не входить волинське Полісся, зате на заході маємо в поліському воєвідстві частину Підляша. Границю між українцями та білорусинами визначив референт на основі дослідів мовознавців, що полишає по білоруській стороні меншу північно-східну частину поліського воєвідства.

По оцінці російського перепису населення з 1897 р. і польських з 1921. і 1931. рр. подав референт низку статистичних дат. З половини мин. ст. на Поліссі був дуже великий природний приріст (17:1000), а що еміграції не було, то від 1897. до 1914. року число населення зросло на 220.000 і його було 1.200.000 душ; у цьому було 5 прц. поляків і 17 прц. жидів, решта українці та білорусини. Війна принесла велике спустошення, половину населення російська влада виселила. Правда, дуже багато виселених повернулося, але не всі і тому лише завдяки небувалому природному приростові стан населення в 1931. р. вернувся менш-більш до передвоєнного рівня 1.100.000. Природний приріст Полісся за повоєнний час був казковий (25:1000), найбільший в Европі, бо кожна жінка (у віці 15—50 літ) родить що шість літ одну дитину. На жаль, по 1931 р. маємо зменшення природного приросту (16:1000), хоч все таки він більший, ніж на інших українських землях. Але водночас іде сильна еміграція поліщуків до Південної Америки, коли давніше такої еміграції не було, або якщо й була, то була із жидівського населення. Село зворушує, що тепер іде сюди польська іміграція і від 1921. до 1931. р. напливло на Полісся 70.000 поляків. Тому за переписом з 1931 р. було поляків 164000 (11 прц.), жидів 120.000 (10 прц.), т. зв. тутешніх 716.000, українців 55.000, білорусинів 75.000.

В другій частині реферату подав д-р Кубійович дуже цінні дані на основі автопсії про національну свідомість поліщуків-українців. Вона є, хоч прихована, і то свідомість окремішности від поляків, москалів та білорусинів. Назва „українець“ не є невідома. Але сьогоднішня польська адміністративна політика, що т. зв. тутешніх признає радше спільністю ..., вплив школи, де не вчать навіть українськими ..., вплив церкви, де проповідь ... української азбуки, відьедавна по польськи, протиділають національній свідомости поліщуків. Всеж таки цьому можна протиставитися. Можуть це робити наукові працівники, мандрівники, а також поселенці з інших українських земель.

Дуже цікавий реферат, виголошений ... і без перевантаження числами, зібрана публика приняла радо.

Д-р В. Огоновський

ВІДГУКИ ДНЯ.

В старій Галичині.

Хто з нас не каже: „Гей-гей! Старі, добрі часи!"? Кажемо так ми про минуле, скажуть так наші внуки про нинішні часи, казали так наші діди про часи прадідів, і так далі і так далі аж до початку світа. Один хіба Вп. прабатько Адам не згадував спершу старих, добрих часів, але й він почав зітхати за ними, коли його виселили з райської полоси.

Одним словом: така вже людська вдача і на те нема ради. Хочби навіть ліпші часи настали — все таки давні будуть ліпші. Одні тому, що ми були тоді молоді, другі тому, що ми їх не бачили.

Але напевно бували часи ліпші як ось ті, що ми їх переживаємо і неодин, мало майже кожний з радою душею вернувсяб до них, перескочивши десятьліття, пiвстоліття чи навіть цілий вік.

Передімною програма концерту „Сурми", що відбудеться в середу 13. 4. 1938 в салі Лисенка: Читаю її і ...зітхаю: „Гей-гей! Старі, добрі часи!".

Концерт старогалицьких пісень!...

Так і ввижається старе, поросле мохом попівство, з білими стовпами на переді і тихим, тінистим садом позаду. Кватирка у вікні отворена, а з хати чути звуки фортепіяну. Виливаються вони на подвір'я і розкочуються як тиха вода по всім усюдам. Забігають і до возівні, де стоїть чужий драбинястий віз, а розпряжені коні хрупають свіже, пахуче сіно.

Нині пополудні приїхали гості. Дивні, неждані, але мило бачені і варті заходу. Самі молоді, веселі і безжурні, а всі в чоботах і циліндрах.

Алюмни! І то „укінчавші"!

Батько котрогось із них дав їм підводу на цілий місяць і на цілий край: їдьте, мовляв, і шукайте.

І вони їздять.

Де тільки виросла під крилами затишного приходства якась кандидатка на їмость, де їх не виросло забагато, там підвода заїжджає — радо витана і з жалем прощана.

Тихе приходство змінює з приїздом „укінчавших" своє обличчя. Пса припинають, кури ловлять, Паранька біжить на село, а Миколка їде возом до містечка.

А з відчиненої кватирки випливають звуки пісень, найновіших „шлягерів".

„Ви дівочі сині очі
Чом слеза вас криє?"

Панна Оля служе і вітхає. Піднесла сині очі на отого чорнявого, що тенориком виспівує і зараз накрила їх віями. Коли завтра віїде чорнявець — накриє їх напевно і не тільки віями...

„Не лови мотилька, діво молодая,
Він порине з цвіточка, оставить тебе"..

Так так!.. Порхне, напевно порхне. Такий гарний, такий елеґантний, декана син... Певно шукає за посагом, а вона... тільки виправу і дещо з господарства.

„У сні я снив о щастю, о рожах снив я ."
А може не віїде!?..

В світлицю ввійшов отець парох, що вернувся щойно з поля.

— Витаю, витаю. Прошу, співайте далі. І я колись співав і їздив так як ви. Ех, старі, добрі часи.

Алюмни хвильку порадились і вже гремить пісня:

„Задзвенімо разом братя
Пісньь воскресну, пісньь нову.."

Слухає отець парох нової пісні і росте серце і блистять очі і радість груди розпирає

...„Що за правду, силу й волю
Ми боротись все готов"...

Щось йому трохи за новомодно, але бадьорі звуки пісні вирівнюють текст.

„Жиє в народі віра,
Що десь на Буга дні
Корона, меч і ліра
Лежать у глибині..

Село, до якого алюмни заїхали, саме стоїть над Бугом. І всім хатним так приємно слухати про те, що в тому Бузі лежить корона, меч і ліра — все те, що „поховали старі батьки".

— Ліра, любі гості — обзивається отець парох — вже не лежить на дні. Слухаю нових пісень і бачу, що вже її видобули. А ще дасть Бог...

„Живем, живем своїм житєм,
Його ніхто не відбере!..
Оно як наш Дністер плине"...

Літній вечір помало вийшов з тінистого саду і заснував приходство сумерками як диким виноградом.

Часи, часи!...

Добре, що „Сурма" нагадає нам їх у середу.

Галактіон Чіпка.

НОВИНКИ.

— **Лиси**, пелеринки, краватки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3, І. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Весняний сезон у Черчі від 1. травня.** Черче-живець лікує: затяжний гостець, (ревматизм), гіхт, ісхіяс, злу переміну матерії, недуги скірні, жіночі та нервові. Відкриття сезону 1. травня. У весняному сезоні ціни знижені. Інформації: Управа Живця — Черче п. Рогатин.

— **Нововідкрита** крамниця і робітня взуття: Григорій Боднар, Станиславів, Собіського 38.

— **Загальний Збір „Народньої Гостинниці"**, кооп. з обм. відповідальністю у Львові, що відбувся 29. березня ц. р. в домівці „Молодої Громади" при вул. Косцюшка 1 а приняв до відома звіт Управи, рах. замкнення за р. 1937, звіти Ревізійного Союзу Українських Кооперативів і Контрольної Комісії від Надзірної Ради та розділив білянсову надвишку за р. 1937 в сумі: зол. 5.684.77 в той спосіб, що призначив на 5% дивіденду від членських уділів квоту зол. 3.301, придлив згідно зі статутом (законом) до запасного фонду квоту зол. 1.683.77, до фонду ім. Степана Качали (на фаховий вишкіл торговельно-промислової молоді) квоту зол. 200 і на добродійні цілі призначив решту зол. 500. З черги перевів Загальний Збір вибір трьох членів Надзірної Ради, а саме пп. Дениса Коренця, о. Миколу Ґалянта і Миколу Бонковського.

— **Великодні мистецькі листівки.** У Варшаві існує група молодих українських мистців при Академії Мистецтв як філія львівської АНУМ, що має 13 осіб. Ця група улаштовує влїті свій табор, аби спільно працювати. Для зібрання фондів група видала гарні мистецькі великодні листівки, які варт використати. Авторами листівок є: В. Баляс, Я. Гавран і Монастирський-син Дальші серії будуть: „Маківка", „Біла гора" тощо.

— **Наука історії і польської мови на „кресах всходніх".** У минулу неділю відбулися у Львові загальні збори польського товариства учителів середніх та високих шкіл (ТНСВ). На цих зборах ухвалили резолюцію про те, що товариство змагатиме до того, щоб з державних і приватних, польських та меншинних шкіл усунути жидів, учителів польської мови та історії. В другій резолюції зібрані доручають управі товариства поробити заходи перед шкільною владою, щоб у державних та приватних школах з українською мовою навчання польської мови та польської історії вчили тільки вчителі-поляки.

— **Нові ціни мяса, вудженин і товщів** у подрібній продажі устійнила міська управа м. Львова в порозумінні з мясарами і купцями por-так за 1 кг.: волове мясо першої категорії з механічного зарізу з 20% додатком 1.20 зол., вепрова полядвиця 1.70 зол., задне теляче мясо 1.40 зол., теляче мясо без костей 2 зол., переднє теляче мясо 1 зол., сало 1.80 зол., вепровий топлений смалець 2.20 зол., ковбаса до смаження 1.60 зол., вуджена шинка з колінцем 2.20 зол., вуджена шинка без колінця 2.50 зол., вуджена шинка без кости і колінця (завивана) 2.80 зол., вуджена полядвиця з ребром 2.20 зол., вуджена полядвиця без ребра 3 зол., сира вудженка до варення 1.60 зол., задна шинка варена, праська, прасована без товщу і полядвиця 4 зол., шинка варена з товщем 3.80 зол., печена полядвиця 4.20 зол. передна печена шинка 3.20 зол., вестфальська полядвиця 4.50 зол., краяна (краківська) ковбаса 3 зол., січена ковбаса 2.50 зол., печена ковбаса 2.50 зол., ковбаса з полядвиці 3.80 зол., січена звичайна ковбаса 1.70 зол., біла ковбаса до смаження 1.60 зол., свіжий кабанос 3.40 зол., сухе салямі 4 зол., париське салямі 2 зол., ковбаски 2.80 зол., серволядки 2.50 зол., варена вудженка 2 зол., роляда і заяць 2.50 зол., паштетова кишка зол., свіжа і солена солонина 1.65 зол., вуджена солонина 2 зол., паприкована солонина 2 зол., білий смалець 2.20 зол., темний смалець 1.70 зол. полядвиця на котлети 1.70 зол., чайний сальцесон 1.10 зол. Мясарів, які братимуть вищі ціни, потягнуть до строгої відповідальности.

— **Засуд на доцента Цивінського.** Варшавський окружний суд проголосив присуд у справі Станислава Цивінського й Олександра Звежинського, яких прокуратор обвинувачував за зневагу польської нації (пар. 155 к. к.). Суд признав Ст. Цивінського винуватим і засудив його на 3 роки вязниці. Звежинського суд увільнив.

— **Влом до судової каси.** В понеділок рано касієр окружного суду при вул. Баторія у Львові ствердив, що вогнетревала каса розбита, а з неї пропало 420 зол. Про влом повідомив негайно поліцію. Слідство виявило, що злодії дісталися до пивниці, з якої вивертіли діру у стелі і таким чином дісталися до каси окружного суду у Львові.

— **Клуночок з грішми на смітті.** Анна Кендзерська, сторожиха дому при вул. Бляхарській порядкувала одночасно в синагозі при вул. Боїмів ч. 24. При виношенні сміття запримітила клуночок, в якому найшла паперові гроші і золоті в більоні. Ці гроші відобрав їй з рук один із власників крамниці, мовляв, це його. Повідомлений поліцай забрав знайдені гроші до комісаріяту. [illegible] перечислили і ствердили, що у клуночку бу[illegible] 360.70 зол. банкнотами і 10.02 зол. більоном. До комісаріяту зголосилося вже кільканацять осіб кажучи, що це їх гроші. Зголосився теж один жид кажучи, що зі страху перед злодіями, сховав свої гроші у скритці до скрині зі сміттям.

— **Пікетують жидівські крамниці.** Минулої неділі крамниці були відкриті від год. 1-ої до 6-ої вечором тому, що це остання неділя перед латинськими святами. При деяких жидівських крамницях „дижурували" польські „народовці", щоб поляки не купували товарів у жидівських крамницях. У кількох випадках інтервеньовала поліція.

— **Львівська хроніка.** На Замарстинові упав до Полтви минулої неділі вечором якийсь підхмелений мужчина і важко потовкся. Його відвезли до шпиталю. — В помешканні при вул. Огородницькій ч. 49 намагалася скінчити самогубством 25-літня Анна Хомин. Її відвезли до шпиталю. — Невідомі напасники напали в ночі зі суботи на неділю на Ст. Кравця при вул. Личаківській і кількратно його пробили ножами. Раненого відвезли до шпиталю — При вул. Словацького підхмелений муляр Ст. Конечний перекинувся і вибив шибу в цукорні М. Бахмана. — З пральні Реґіни Рубін при вул. Зиблікевича ч. 29 злодії вкрали мужеську, жіночу і дамську гардеробу. — З помешкання М. Шора злодії вкрали фуґро вартости 500 зол. — З канцелярії адв. д-ра І. Кнюсофа при вул. Подлевського ч. 7 злодії вкрали машину до писання, адвокатську тоґу і два дамські плащі вартости 320 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Вівторок 12. 4. год. 7.30 „Роз-Марі“.
Середа 13. 4. год. 7.30 „Роз-Марі“.
Четвер 14. 4. вистави нема.

Театр Різнородностей.

Вівторок 12. 4. год. 7.30 „Подружжя, яких мало“.
Середа 13. 4. год. 7.30 „Подружжя, яких мало“.
Четвер 14. 4. год. 7.30 вистави нема.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

РОЖНЯТІВ:
12. IV. Невольник.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЧОРТКІВ:
12. IV. Гетьман Полуботок.
13. IV. Мазепа.
ЯГОЛЬНИЦЯ.
14. IV. Пісня Бескиду.
15. IV. Подружній мечт.
16. IV. Маруся Богуславка.
17. IV. Мазепа.
18. IV. Гетьман Полуботок.
19. IV. Ой не ходи Грицю.
20. IV. Шалений муж.

КІНА.

АПОЛЬО: „В 4 очі“ з Дол. дель Ріо, В. Шельдкраут.
АТЛЯНТИК: „Герой наших днів“ (Еррол Флін, Джоан Бльондель).
БАЛТИК: „Королівський вязень“.
ВАНДА: „Належу до тебе“; „Лазурі і клешаки“.
ҐРАЖИНА: „Дуня“ („Почмайстрова донька“).
ЕВРОПА: „Перли корони“ (Шаша Ґітрі).
КАСІНО: „Пані Валевська“ (Ґрета Ґарбо).
КОПЕРНИК: „Сліпий заулок“ із Сильвією Сідней.
МАРУСЕНЬКА: „Личенько“ з Шерлі Темпль і колірова гротеска.
МЕТРО: „Дон Боско“ реліг. фільма.
МІРАЖ: „Помпадура“.
МУЗА: „Життя вулиці“ з Люїзою Райнер.
ПАКС: „Голгофта“ пасійна фільма.
ПАЛЯС: „Гусарські маневри“.
РАЙ: „Зірва Ріо-ери“ з Ерною Зак.
РІЯЛЬТО: „Неопрацдана година“.
СВІТ: „Дівчата з Новолипок“.
СТИЛЕВЕ: „Беревів“ і ревія.
ТОН: „Місто у вогні“; „Кід Ґалягад“.
УТІХА: „Дикі стежки“ та ревія.
ХИМЕРА: „Веселий волоцюга“.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Югославія“.

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовид“ (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Америка“.

Присилайте передплату!

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 12. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 11.15 Для школи: Перед святами, 11.40 Лістові твори з пл.. 12.03 Полуднева авдиція, 13.45 Вагнер із пл., 14.55 Біржа, 15.00 Фрагм. із „Хору століть“, Музика з пл., 15.25 Біжучі вістки з міста та провінції, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Оповідання про Ісуса, 16.05 Фін.-госп. актуалії, 16.15 Фантазії з опер. 17.00, 20.00 Актуальна гутірка, 17.10 Дравник — місто возарів, 17.30 Любимці радія: спів, орх., 18.00 Прит. 18.10 Спорти, 18.20 „Нові поети — українські лавреати в українській мові акт. д-р Ю. Пеленський, 18.30 Концерт у вик. віол. квартету, 18.50 У Дністровій ирі. 19.00 Спорт, 19.05 Програма на завтра, 19.10 Літер. вечір присв. Ростворовському; 19.40 Скр. речіталь у вик. Вацл. Котанського, 20.10 „Стара казка“ оп. В. Желенського; в перерві коло год. 20.45 і 21.30 Веч. денник, Актуальна гутірка 22.50 Ост. вістки, 23.00—23.30 Концерт бажань.

Середа, 13. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Інформаційна газетка в українській мові; 13.55 З оперової музики, пл.; 14.30 Популярна музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагм. із „Хору століть“, Музика з пл.; 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.45 „У батьківщині білого котика“ гутірка для старших дітей; 16.00 Куток мови; 16.15 Поморські нар. пісні, хор, капеля, сол.; 16.50 19.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Відчит: Кожний поляк родиться вояком; 17.15 Популярна камер. музика у вик. форт. квінтету; 17.50 Військова служба колись і сьогодні; 18.00 18.50 Спорт; 18.10 Е. Д' Альбер: „Низини“ фантазія з пл.; 18.20 „Світло“ містерія А. Рибіцького; 18.55 Програма на завтра; 19.00 „Св. Францішок розмовляє зі султаном“ фрагм. із пов. С. Коссак; 19.20 Спів (контральт) у супр. форт.; 19.35 Право читача та право письменника; 20.00 Віденські клясики в орх. фантазіях, муз. авд. у вик. орх.; 20.45 Веч. денник; 21.00 Шопенівський концерт у вик. Г. Штомки (форт.); 21.45 Великопістна гутірка; 22.00 Релігійна музика; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Популярна музика з пл.

Четвер, 14. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Комунікат Хліб. Палати; 13.50 Симф. поранок із пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагм. із пов. Коссак-Щуцької „Хрестоносці“, Музика з пл.; 15.25 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Муз. мандрівка, авд. для молоді; 16.15 Камер. концерт орх., спів; 17.00 Сенкевич як публіцист; 17.15 Страсти Христові у нар. пісні; орх., муж. і міш. хор, баритон. 17.50 18.50 Спорт; 18.10 Писанки; 18.20 Органи соло; 18.25 18.55 Програма на завтра; 18.35 Авдиція для сільської молоді; 18.40 Листи та програми; 19.00 „Мігуель Маньяра“ містерія О. Милоша; 20.00 20.55 Актуальна гутірка; 20.10 Форт. рециталь. Шуманові твори; 20.45 Веч. денник; 21.00 Релігійна музика у вик. хору, орх. з пл.. 21.45 Страстна гутірка; 22.00 Концерт камер. орх., спів, скрипка, органи; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Із спікерового альбума.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 12. квітня 1938.

БЕРЛІН 15.00, 19.10 Розр. музика, 21.00 Веселі мельодії, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні. **БУДАПЕШТ 12.05 Форт речіталь Любки Колесси.** (Обм. мад.-болг. концерт), 18.00 Циг. музика, 18.05 Клярнет. 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 „Німфи“ оп. Польдінія“, ВІДЕНЬ 10.30 Нар. мельодії, 20.00. 21.15 Оп. музика, 22.20 Легка й танк. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Спів, КОШИЦІ 14.00. 8.45 Вістки, 18.00 Песа, КЕНІГСБЕРГ 20.00, 21.00 „Моніка“ оп. Достала; МІЛЯНО 16.40 Для дітей. 17.15 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Клеопатра“ оп. Ля Роза Пародія, ПРАГА 15.15 Скрипка, 15.30 Форт. твори Дебісія, 18.20 Солісти, 20.55, 21.00 Орх. концерт, скрипка, Голяндська музика. РАДІО ПАРІ 18.00 Пісні, 18.15 Форт.. 20.15, 21.00, 22.00 Театр Уяви „Наступ на млин“ (на осн. Золі), 22.15 Камеральна музика; РИМ 16.00 Інстр.-вок. концерт, 22.00 Камер. музика, форт., СОФІЯ 20.00 Спів, 20.45 Російські романси.

Середа, 13. квітня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Оперетові мельодії, 20.30 21.00 Симф. концерт; БІЛГОРОД 21.30 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 13.30 Орх. концерт. 17.00 Скрипка, 18.05 19.00 Циг. музика. 21.15 22.00 Симф. орх., солісти; ВІДЕНЬ 11.25 Нар. музика. 15.30 Великодне оповідання для дітей. 19.10 Стирійські нар. мельодії, 20.00 21.00 Віденські мельодії, сопр., тенор, 22.00 Розр. концерт. муз., спів; МІЛЯНО 17.15 Камер. музика. 19.40 Розр. музика, 21.00 22.00 Комедія; ПРАГА 19.25 „Табор“ симф. поема Сметани; РАДІО ПАРІ 18.00 20.30 В'ол., 18.05 Пісні. 21.00 22.00 „На паризькій хвилі“ вес. розр. програма; РИМ 17.15 Розр. музика, 19.40 Концерт. 21.00 22.00 23.00 „Турандот“ оп. Пуччінія; СОФІЯ 19.15 20.00 21.00 „Севільський цирульник“ оп. Россінія.

Четвер, 14. квітня 1938.

БЕРЛІН 15.15 Розр. музика, 16.50 Шубертові твори; БІЛГОРОД 18.20 Арфа, віол., 18.50 19.00 Спів; БУДАПЕШТ 12.05 Симф. концерт, 17.00 Скрипка, форт., 18.00 Орх., 19.00 20.00 21.00 22.00 „Страсти на осн. св. Матея“ орат. Баха; ВІДЕНЬ 15.30 Народня музика на нар. інстр., 17.55 18.00 19.00 20.00 21.00 22.00 „Парсіфаль“ оп. Вагнера; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Давня і нова камер. музика; КОШИЦІ 13.30 Про алькоголізм на Закарпатті, 18.00 Культурний огляд, Музика з пл., 18.45 Вістки; МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 21.00 22.00 23.00 „Меса да Реквієм“ Вердія; ПРАГА 15.15 Скрипка, твори словацьких композиторів; РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уяви, 19.00 Пісні, 19.15 Спів. рециталь, 20.30 21.00 22.00 Симф. концерт, 22.30 Трохи гумору; РИМ 16.40 Для дітей, 17.15 Камер. концерт. 21.00 22.00 „Ля Пасіоне ді Кристо“ Е. Пеов, 23.15 Рел. музика; СОФІЯ 17.30 Військ. орх., 18.40 Пісні, 20.45 Чеські пісні.

Радіокутик.

ОДНА ДЕРЖАВА — ОДНА РАДІОФОНІЯ.

12. березня ц. р. одночасно з доконаним аншлюсу, австрійська радіофонія стала частиною німецької радіофонії. Німецька і австрійська радіорозсильня бренїли тими самими мельодіями військових маршів та надавали комунікати того самого змісту. Одночасно розвязано Виконавчий Комітет Равагу. Дир. Чец, разом з усіма провідниками Равагу залишили свої становища. Тепер ще невідомо, які саме зайдуть зміни в організаційній структурі німецько-австрійської радіофонії, одначе нема сумніву, що прийде до повного зєдинення з німецькою радіофонією. З програм австрійського радія вже тепер усунено всіляку співпрацю артистів жидівського походження.

РАДІО В ЧАСІ КАЛІФОРНІЙСЬКОЇ ПОВЕНІ.

В найбільш критичному часі, підчас недавньої повені в полудневій Каліфорнії радіо було єдиним звязком між залитою країною та рештою американського континенту. Серед нечуваних труднощів, вживаючи всіляких получень коротких хвиль, каблів і т. п. професійні радіотехніки та радіоаматори осягнули постійну радіову лучбу: телефони, телеграфи, залізниця та навіть летунська комунікація — перервалися, тільки хвилі радія несли без перерви вістки, утримуючи лучбу. Таким чином радіо дало ще раз доказ своєї необхідности у випадку стихійної катастрофи.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . . зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденції по . . зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. [...]
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. [...]
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. [...]
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. [...]

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.